दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

५२

पुर्खा दयक् तकगु सम्पत्ति, भ्हीगु कला व संस्कृति

पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दयक तकगु सम्पत्ति, भ्हीगु कला व संस्कृति

नेपाल संवत् ११४१ थिलाथ्वः/२०७७ पुष १५/2020 Dec./ ल्याः २६, दाँ:३

ख्वप नगरपालिकाया

न्हय:छ्वकगु स्थापना दिवस

कलेज चायकेगु बिषयलय् प्राचार्यपुं नपां बैठक

(२०७७ पुष १ गते)

ब्वनय् कुथि चायकेगु बिषय प्र.अ.पुं नपां बैठक

(२०७७ मंसिर २९ गते)

;DkfbsLo

@)&& k'; !%, cª\s %@, jif{#

तु पिइपुं किसानत नपां जूगु सहमति कार्यान्वयन जुयम:

मर्सेया तु पिङ मिइपुं किसानत ब: छि हाँ निसें यैं माइतीघर मण्डलाय् च्वङ जिमिगु तु याय्गु धेबा बिया दक माग याङ च्वंगु द: । पुस १३ गते आन्दोलन याङ: च्वंपुं किसानत व सरकारया दथ्वी सहमति जूगु द: । किसान तय्ता बियबाकिगु धेबा नी छन्हूया दुनयँ बियगु सहमति लिपा किसानतय्सं आन्दोलन दिकगु ख: । सहमतिकाथं बिय बाकिगु धेबा उद्योगपाखं बियगु ध:गु ख: ।

सहमति कार्यान्वयनया लागिं उद्योग वाणिज्य मन्त्रालयया प्रतिनिधित्वया कजिलय् गृह, अर्थ, कृषि, किसानपिनिपाखं प्रतिनिधि व चिनी उद्योगीपिनि पाखं नं प्रतिनिधित दैगु याङ छगू कार्यदल निस्वांगु जुल । लिपालासां तुपिइपुं किसानत नपां यागु सम्झौताता फुक्क थासं सकारात्मक हे धायो च्वंगु द: ।

सरकारं आन्दोलनकारीत नपां सहमति ध:सा याई अलय् कार्यान्वयन याय्गुलि ध्यान तै मखु । कार्यान्वयन हे मयाइगु सहमतिया छुं नं अर्थ दैमखु । तुमिइपुं किसानत नपां वांगु वर्षे नं सहमति जूगु हे ख: । अलय् उगु सहमति कार्यान्वयन मजूसेलिं किसानत आन्दोलनयाय्ता बाध्य जुगुख: अथेहे थुगुसी नं आन्दोलन याय्गु बाध्य जुला । आशायाय् थ्व पालय्या सहमति धात्थें खय्क पू वांकी ।

तुपिइपुं किसान तय्गु आन्दोलन प्रति नेपाल मजदुर किसान पार्टी ऐकेबद्धता प्वंकगु जुल । नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघं मथां हे माग पूरा यो दक छगू बक्तब्य पिकगु ख: । शासक दलया अपलं नेतात माइतिघर मण्डलाय् वाङ आन्दोलनरत किसानत नपां किपा जक कायो फेसबुकय् पोष्ट याता । अथे नं किसान तय्गु समस्या अथेया अथेंतुं, छगू हे पू मवां ।

किसानत थुगुसी सरकारनपां उधारो मखु नगद कायो ल्याहाँ वानय्गु मतिं वयो च्वंगु ख: । अलय् ई अनुसार मजूसेलिं थुगुसी नं थाब्ने याय्थें हे सम्झौता याय् माल । किसान तय्गु आन्दोलन हज्याङ च्वंगु इलय् हे प्रतिनिधिसभा भङ्ग जुल । ने.का., नेकपा (प्रचण्ड, माधव गुट), जसपा नपां आन्दोलनय् वाना । गुकिं तुमिइपुं किसान तय्गु आन्दोलन लिनय् लाइगु जूसेलिं किसान तय्सं आन्दोलन लिता कायो सहमति खय् वानय् माल ।

उद्योगीतय्सं किसान तय्ता थ्यं मथ्यं ९० करोड तका दां बियम:गु द: नि । व धेबा मब्यूपुं चिनी उद्योगीपिन्ता संरक्षण नं सरकारं हे याङ च्वंगु ख: । अझ गुलिं उद्योगी तय्संयां राजनैतिक ख्वपा पुयो हे जनताता दु:ख बियो च्वंगु ख: ।

लक्ष्मी सुगर मिलया बिरेन्द्र कनौडिया ने.कां. या पाखं प्रदेश सांसद ख: । वं नं किसानतय्ता करोडौं तका दां पुलय् बाकी द: नि । किसान तय्गु दु:ख खय् साथ बिय दक धायो निर्वाचनय् ल्वापुं थपुं प्रदेशसभाया सांसद पिन्ता ने.काग्रेसं छाय् कार्बाही याय् मफूता ?

ऋण कायो तु पिङ च्वंपुं द्वलंद्व किसानत अ: सियला म्वाय्ला जुयो च्वंगु द: । किसानतय्गु थजगु अवस्था हय्गुलि स: कारखाना मचाय्किपुं, क्रान्तिकारी भूमिसुधार लागु मयाइपुं नपां किसानत नपां सम्झौता याङ कार्यान्वयन मयाइपुं शासक दल त फुक्कं जिम्मेवार ख: ।

पिकाक–ख्वप नगरपालिका/सम्पादक–आशाकुमार चिकंबञ्जार, डेस्कटप–धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा–रेणु ध्वजू,
थाकू– भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्या: ०१–६६१३०४३, इ–मेल– khwopapau@gmail.com

धात्थें ख:पुं कम्युनिष्ट तय्गु ल्वापु सिद्धान्तखय् जुई

का.रोहित नारायणमान बिजुक्छैँ

देशय् राजनीतिया चहपह जुयो च्वंगु जुल । कम्युनिष्ट नांया नेकपाया दुई तिहाई बहुमतया सरकारं संसद भंगयाङ क्वथल । देशय् कम्युनिष्ट नां या सरकार नपां समाजवाद उन्मुख संविधान द:सेलिं गणतन्त्र गरिब जनताया दु:ख सुखय् साथ विइगु ब्यवस्था जुयो वैगु जनताया इच्छा–आकांक्षाया अख: कोरोनाया कहरय् नं जनताता इङ: बिइगु वासखय् हे लब: नैपुं शासक दलत जुल । निजी स्वास्थ्य संस्था व अस्पतालं थुगु कहरया ई कमे याय्गु ई काथं छ्यल यंकल । देशय् भ्रष्टाचार, नियन्त्रण याय मफूत । 'लथालिङ्ग देशय भत्ताभुङ्ग चाला' ध:थें थ: वं थवय् सिद्धान्तया ल्वापु मखु मुख्य–मुख्य पदया ल्वापु जुयो च्वंगु खाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो नारायणमान बिजुक्छैँ बारम्बार धायो च्वंगु खाँ थौं सत्य सावित जूल । थ्वहे विषयया सेरोफेरो च्वङ समसामयिक राजनीति विषयसं याडागु खँल्हाबल्हा–सं)

न्ह्यस : देशया राजनीतिया चह:पह: अप्वयो च्वंगु द: । संसद विघटन याय् धुंकल । छिं थुगु ज्या स्वाभाविक धायो दिल । गथे स्वाभाविक धाय् छिं स्पष्ट याङ दीला थें?

लिस : शासक दलया घर कलह, आन्तरिक दलबन्दी वा प्रतिपक्षया पाखं म्व: मरुगु नाजायज मागत तयो नपां देशता अस्थिर याङ तय्गु स्व:सा छग् छग् बेलायती शैलीया मन्त्रीमण्डलीय पुँजीवादी ब्यवस्थाय् देशय् शान्ति सुरक्षा ल्यंक: तय्ता अलय् स्थिरता याङ तय्ता जिम्मेवारी, प्रधानमन्त्रीं अविश्वासया प्रस्ताव अलय् बहुमत सांसदपिनिगु विश्वास जाहेर याय्गुलि लगेजुइगु स्वाभाविक हे ख: । अविश्वास असफल जुइगु व विश्वासया मतनं संसद पाखं दैगु (प्राप्त जुइगु) खानय् द:सा आन्तरिक दलबन्दी वा प्रतिपक्षया पाखं अनेक बाधा–व्यवधानया पंग: हयो प्रधानमन्त्रीता राजिनामा याय्गु बाध्य–याकिगु वा कप क्वछुकय्ता स्वकिगुलिं छतिं हे मग्याइम्हा, दृढता द:म्हा प्रधानमन्त्रीं पद व धेबाया निंति वा चिच्या–चिच्याह्रांगु स्वार्थया निंति दे व जनताया भावनाया अख: थ: प्रधानमन्त्री व पार्टी नायो जुय मखांगु ङ्वँकय् न्ह्यागु न्ह्याथय् हे थजु धायगु मतिं याइगु प्रवृतिं प्रेरित जुपुं मनूतय्सं थ:गु स्वार्थ व ईच्छा या निंतिं देशता गालय् कवफ्वाय्ता नपां लिफ मस्वैपुं मनूत नपां संघर्ष याई । उकिं थुगु ज्या स्वाभाविक ख: ।

थजगु इलय् देशता कतया जालय् त: त: मत मक्यंक म्वाक: तय्ता दकलय् बांलागु उपाय सदनता विघटनयाङ न्हूँगु जनादेश काय्गु हे ख: । जनादेशयानिंतिं जुइगु निर्वाचन धात्थेखय्क त: त: ह्लांगु छलफल व ख:गु मखुगु, ज्यूगु मज्यूगु ल्यय्गु, देङांक शुद्धिकरण याय्गु आन्दोलन ख: ।

थजगु इलय् प्रधानमन्त्रीया पक्षयाय्पिसं सरकारता काथं मछिंकय्गु व देशता गालय् क्वफ्वाय्गु ज: (षड्यन्त्र) व देशता सानय् हे मछिंक: कुनय्गु जालसाजी ज्याया जात प्वलय्गु ज्या जूसा, विरोध याइगु पक्षयाय् पिसं थमनं सरकारता ग्वाहाली याङ निस्वार्थ रुपं देश व जनताया सेवायागु सावित याई । देश व जनताता दु:ख बियो थ:थगु ब्यक्तिगत स्वार्थ व इच्छा पू वांकय्ता स्वइपुं मनूतय्ता जनतां म्वायनक बुकी ।

थुकियाता हे जनताया फैसला वा न्हूँगु जनादेश धाय्गु याई । नेम्हा पेम्हा सिनं थ: थ: गु दलया नेतात जक च्वङ: सत्ता परिवर्तन याय्गु परिपाटी धात्थें खय्क प्रजातन्त्र व लोकतन्त्र विरोधी व अल्पतन्त्रया नमुना ख: । दुरुया दुरु ना:या ना छुटे याइगु परिपाटी वा संसदया विघटन व न्हूँगु

जनादेश स्वाभाविक खः ।

न्ह्यस : नेकपा नं नेकां ङ:गु लांहे ङाला । मेगु लाँपु ङाय् मफः दक छिं धायो दिला? थ्व गथे खः स्पष्ट याङ दीला थें ?

लिस : म्हेगः पञ्चायती सरकारया नेता तय्सं व मन्त्री तय्सं गज गजगु ज्या सांगु खः अथेहे नेपाली कांग्रेसया नेता व मन्त्री तय्सं ज्या साना । देशय् जनताया सेवा याय्गु स्वयो थः थः पुं थः थिति, नाता-गोता व थः जःखः या जःपा देपा पिन्ता स्वनिगलय् (राजधानी) हयो थानासं च्वनय्गु बन्दोबस्त याता । अलय् जनता त धःसा गना खः आना हे, छतिं हे थाहाँ वय मफः । खुइद्ध न्हय्द्ध ल्यासे ल्याम्होपिन्ता विदेशय् ज्या बियगु दक म्यानपावर कम्पनी तय्के (कमिशन) छ्वाय् कः कं अपुं लाखपतिं करोडपति, खरबपति जुल । देशय् नां जक विकास याय्गु ज्या जुल ।

एमाले व एमाओवादीत अथेधाय्गु माधव नेपाल, झलनाथ खनाल, प्रचण्ड, बाबुरामपिसं पालं प सरकारया नेतृत्व याङ च्वना अलय् ज्या धःसा नेपाली कांग्रेसं छु याता वहे तुं जक याता । 'माथिल्लो कर्णाली' व भारत नपां जूगु मेमेगु सन्धी सम्झौताखय्नं पक्षपात, नातावाद व कृपावाद गथे खः अथें तुं । लाँ, ताँ, सरकारी भवनत दानय्गु ज्या ठःपुं ठेकेदारत व ब्यापारीतय्तां तुं याक च्वना । प्रधानमन्त्री हिलय्गुया अर्थ ठेकेदार, हाकु ब्यापारी व अपराधी तय्गु ख्वः पा जक हिलय्गु याङ वयो च्वंगु दः । थजगु हे ब्यवस्थाता पुँजीवादी धाइगु । उकियाय् थासय् समाजवाद हय्ता ज्यापु-ज्यामित हे सचेत जुयो हज्याय्मः । देया जलविद्युत व प्राकृतिक श्रोत त विदेशी तय्ता बिइपुं राजनैतिक दलतय्ता दुरुखय् वांम्हा भुजींताथें हाकुतिङ छ्वय्मः । सत्तां क्वफ्वाङ काय्मः ।

न्ह्यस : एमाले व माओवादी छगू जुयो यागु एकता ताई तक मिलय् जुयो च्वनय् फैमखु जक छिं न्हपा हे धायो दयूगु थौं सत्य जुयो प्याहाँ वल । थथे धाय् फ:गु या कारण छु खः?

> धात्थें खःपुं कम्युनिष्ट तय्गु ल्वापु सिद्धान्तखय् जुई । भूमिसुधार, ल्यासे-ल्याम्होपिन्ता लाहातय् ज्या बियो योग्य पुं मनूदय्कः देशय् हे ज्या बियता, तालिम व ज्यासः (कार्यशाला) त चाय्केगु, लाखौं मिसामस्त, तताकेहँपिन्ता छकलं ज्या वियता शिशुस्याहार, बालोद्यान, पूर्व प्राथमिक विद्यालयत चाय्केगु, छगू छगू प्रदेशय् छगू छगू जिल्ला, नगर, गां व वार्डय् ज्या याङ यंकय् मःगु खः ।

लिस : हायँ हायँ दखय् खा खादखय् हे वानि धायो तःगु खँत्वा खँ भाय (उखान) थें अमिगु थः थः गु पहः व चरित्र नपां मिलय जुई । अपुं थः वं थवय् स्वार्थयानिंतिं ल्वाई अलय् नय्गु खायँ मिलय् जुई । अमिगु नुगलय् देश व जनताया निस्वार्थ सेवा याय् धाय्गु हि छफूति हे मरुपुं खः । हुतित्याउँ खः धाय्गु तुतिं निसें हे सिय् दै धः थें अपुं नं थ्वहे धापु खाँ खय् थें सिय् दः । यँ देशय् वयो, दे लुटेयाङ नय दैगु ज्ञानं प्रेरित जुयो वपिनि पाखं जनतां गुलि आशा याय् फै ? छु थःगु गां, जिल्ला, प्रदेशया माया मरुला जक न्यंसा जीवनया उद्देश्य हे थः भिंसा जगत भिं दक धाई । थः ज्यूसा संसार ज्यू धायो थः निं नय्गु स्वर्थ दःपिनि दथ्वी गथे मेल मिलाप जुई ? न्हयाब्लें तब्वःगु भागय् व तःतः ह्वांगु पदया भागवण्डाय् जक मिखा तयो च्वंपुं गथे मिलय् जुयो च्वनय् फै ?

न्ह्यस : कम्युनिष्ट नां तयो "दुई तिहाइ बहुमत" कायो त्याकम्हा सरकारंनं नेपालय् ङादातक शासन न्ह्याकः स्थायीत्व बिय मफूत । थुकिया कारण छु जुई?

लिस : लोभी पापी व स्वार्थीत गुलि अपःदता उलि हे अपः ल्वापु, लुटेयाङ नैगु अनेक ज्या जुई । डाँका तय्गु दथ्वी ल्वापु धाय्गु हे लुटेयाङ हःगु सम्पतिया भागवण्डाया विषयलय् जुई । माले-एमाले-एमाओवादी पिनिगु ल्वापु नं धेबा व पद याय्गु ल्वापु खः । गुगु खाँया सत्यता अः उकिया लिच्वं क्यङ च्वंगु दः । अमिगु पार्टीया विकास हे जनताता सचेत याङ मखु कर्पिनिगु पार्टीता खःगुं मखुगुं काइते खाँ काङ, तछ्याङ अनेक पद व धेवाया लोभ क्यङ कार्यकर्तात खुयो कायो तःह्वांगु पार्टी जूगु खः ।

दुनुगलं निसें निस्वार्थ रुपं देश व जनताया सेवा याय्गु भावना दःगु खःसा थजगु टुट-फुट वैगु हे मखु । गुलि तः ह्वांगु पद दै उलि हे तः तः ह्वांपुं ठेकेदार, ब्यापारी, तस्कर, भ्रष्टाचारीत व अपराधीपिनि पाखं अपलं धेबा काय् दै । अमिगु सत्ता संघर्षया ल्वापुया छगू कारण थ्वहे खः । नां जक

कम्युनिष्ट ज्या फुक्क पुँजीवादी, हयोंगु (झण्डा) ध्वायँ क्व: थय्ता हयोंगु झण्डा थानिगु धाइगु थ्व हे ख: ।

धात्थें ख:पुं कम्युनिष्ट तय्गु ल्वापु सिद्धान्तखय् जुई । भूमिसुधार, ल्यासे-ल्याम्होपिन्ता लाहातय् ज्या बियो योग्य पुं मनूदयक: देशय् हे ज्या बियता, तालिम व ज्यास: (कार्यशाला) त चाय्केगु, लाखौं मिसामस्त, तताकेहँपिन्ता छकलं ज्या वियता शिशुस्याहार, बालोद्यान, पूर्व प्राथमिक विद्यालयत चाय्केगु, छगू छगू प्रदेशय् छगू छगू जिल्ला, नगर, गां व वार्डय् ज्या याङ यंकय् म:गु ख: ।

मेपुं मिसामस्तय्ता ज्या बियो बन्दोबस्त यायां यकय् म:गु ख: । अलय् सरकार व समाजया छगू छगू संस्था तय्सं द:तलय् थ:गु हे गां, नगर, जिल्ला, प्रदेश व देशया उत्पादन छ्यलय् म:गु ब्यवस्थाया निंतिं ऐनया बन्दोबस्त याय् म:गु ख: ।

थथे हरेक क्षेत्रय् ब्यक्तिगत स्वार्थ स्वयो अपलं मनूतय्ता भिं जुइगु सामुहिक स्वार्थ याय्गु ज्या हनय् तयो ज्या याय्गु परिस्थिति तयार यायां यंकगु जूसा दलीय स्वार्थ, दलीय भागवण्डा व गुटवन्दी मयागु जूसा दुईतिहाइया मतकायो त्याकम्हा सरकारं अपलं ज्या सानय् फैगु ख: । अथे छुं हे खानय मरु । उकिं धायफ: अमिगु नुगलय् निस्वार्थ रुपं जनताया सेवायाय् धाय्गु भ्या भाति हे बिच: मरुधाय्गु खाँ स्पष्ट जू ।

मेगु धात्थें ख:गु महत्वपूर्ण खाँ छुलय् ध:सा -धात्थें ख:पुं कम्युनिष्ट ख:गु जूसा शारीरिक व बौद्धिक ज्याया भेद छुटेमयाइगु, गां व सहरया भेद मदयक: मपाक यंकेगु ज्यापु-ज्यामिया भेद मदय्केगु नपां सकल जनताता शिक्षित यायां सुसंस्कृत यायां यंकेगुलि अमिगु पला हज्याय म:गु ख: । अथे जूगु मरु ।

न्ह्यस : अ: नेपाल मजदुर किसान पार्टीया कार्यकर्तापिसं छु गजगु ज्यात हछ्याय् मालि ? लाँपु क्यङ दिला थें?

लिस : नेपाल मजदुर किसान पार्टीया कार्यकर्ता पिसं ब्यक्तिगत सम्पति स्वयो सामुहिक सम्पतिता माया याय्गु, ब्यक्ति स्वयो समुहता ह:नयँ तयो उत्पादन श्रमखय् ब्वति काय्गु नपां पार्टी प्रकाशन व साहित्यत ब्वनय्गु व अन्तरक्रिया यायां थ: थ: गु सांस्कृतिक स्तर थाकाय्ता सल्लाह व निर्देशन बियागु द: । मेमेगु राजनैतिक दलया 'नकारात्मक गतिविधि' मयाय्गु अथे धाय्गु अमिगु बांमलागु ज्या व बिचलं सतर्क जुयो फुक्क समर्थक, पार्टीया भिं कामना याइपुं पासापुं व पार्टी अलय् जन वर्गीय संगठनया पासा पिन्ता हज्याय्ता इनाप याङा । थ्वहे काथंपासापुं हज्याङ चवंगु जिं खाङ चवंङा ।

> नेपाल मजदुर किसान पार्टीया कार्यकर्ता पिसं ब्यक्तिगत सम्पति स्वयो सामुहिक सम्पतिता माया याय्गु, ब्यक्ति स्वयो समुहता ह:नयँ तयो उत्पादन श्रमखय् ब्वति काय्गु नपां पार्टी प्रकाशन व साहित्यत ब्वनय्गु व अन्तरक्रिया यायां थ: थ: गु सांस्कृतिक स्तर थाकाय्ता सल्लाह व निर्देशन बियागु द: ।

न्ह्यस : अ: लिपाया राजनीतिक स्थिति गथे जुइथें च्वं । छुं छुं खाँ काङ दीला थें?

लिस : अदालतया निर्णय काथं शासक दल तय्सं घोषणा यागु काथं अ: वइगु निर्वाचनय् निर्वाचन नियमावली काथं निर्वाचनय् भाग क:सा वा धेबा सामानत इङ, भ्वँ नक:, जात-पात धर्म, भाषा व क्षेत्रीय भेदभाव मयासें निर्वाचन नियमावली हाचां मग:सें निर्वाचन क्वचाय्कसा समाजय् अ: याय्थें वाज्या क्वाज्या सानी मखु । नपां परचक्री पिसं देश व जनताता तछ्याय् फै मखु । अलय् धात्थेंहे झीगु देश थौं स्वयो कन्हे बांलाइ । मखुसा हकनं, अ: स्वयो अप: नेपाली जनतां कन्हे हकनं दु:ख सिइगु पक्का हे ख: । थ्वहे खाँ जनताता काँ कां झी सचेत जुयो हज्याय् म: ।

न्ह्यस : छुं खाँ धाय्गु ल्यं द:निला थें ? मर्सेया किसान आन्दोलनया औचित्य नपां स्वाङ: काङ दीला थें ?

लिस : छगू छगू राजनैतिक पार्टी पेशागत व जनवर्गीय संगठनं मर्से (तराई) या किसान जनता व जोताहा किसान तय्गु हकबारे छखेरं थुइक यंकेम: सा मेदखय् बोक्सी प्रथा, बाल बिवाह, दहेज प्रथा, बहु विवाह, घरेलु हिंसाया विरोधय् सचेतना ज्या ज्व: हछ्याङ यंकय् म: । अलय् सामन्त व साहु-महाजन तय्सं अपलं ब्याज कायो गरिब जनता तय्ता दु:ख बियो च्वंगुलि गरिब किसान या निंतिं सहकारी संस्था चाय्केगुलि ध्यान तयो सरकारं बैंकतय्ता गरिब किसान तय्ता म्हवचा ब्याजं धेबा त्याय् बियगु ब्यवस्था याय्म: । मर्सेया किसान आन्दोलनं देशां देछीया सारा जनतातय्ता न्हूँगु लाँपु क्यनि ।

ख्वप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापतिया मन्तब्य:

मूपाहाँ नपां थाना झायो द्यूपुं दुज:पुं,

ख्वप नगरपालिका निस्वांगु थौं न्हय्:छदा फुत। २००६ सालय् निस्वांगु नगरपालिका अनेक दु:ख, कस्ट, हण्डर नयो थौं या ईतक थ्यंक वगु ख:। सांस्कृतिक नगरया म्हासिइका ज्वङ: ख्वप नगरपालिकाय् विकास व प्रगति नपां थानाया जनताया जीवनस्तर थाकाय्गु जिम्मेवारी थौं झीगु कपालय् लाङ: वयो च्वंगु द:। निर्वाचित जुयो वयागु स्वदात्या या दुनय जिपुं जनप्रतिनिधिपिसं जनताता दकलय ह:नयँ तयो ज्यासाङ वयो च्वङागु द:। निर्वाचन घोषणा पत्रपाखं जनताता बियागु बचं पू वांकय्ता जिमिसं कुत याङ च्वङा। ज्याय्ाय्गु इलय् गनां मच: मगा व कमजोरीया आत्मसमीक्षा यायां हकनं अप: जनताया सेवा याय्गु भावनां ज्या साङ च्वङागु द:।

२०७७ सालया वांगु च्याला हाँ निसें कोरोनाया महामारी दुनय् हे बित:। जिपुं तस्कं थाकुगु ज्यामछिंगु व ग्यापुगु इलय् ज्या साङ च्वङा। अ: दकलय् न्हँपां कोरोनां भ्वल्वचं मपुंक: मथिइक: म्वाक: तय्गु न्हपांगु प्राथमिकता ख:। ख्वप नगरपालिकां कोरोना भ्वल्वचं मथिइक–मपुंक: पाङ तय्ता जनताता सचेत याय्गु, सङ्क्रमण मजुइकेता याय् म:गु अनेक उपायया बारे थुइकेगु, सङ्क्रमण जुल हे ध:सा उपचार याय्गु ज्या याङ जनताता ग्वाहाली यायां वयो च्वंगु द:।

विदेशं व पिन्ता क्वारेन्टाइनया ब्यवस्था, नगरपालिकाया ७५ शैय्याया आइसोलेसन केन्द्र दयकागु, छँ छँसं याकचा क्वारेन्टाइनय् च्वंपिन्ता म: काथंया ब्यवस्थापन याय्गु ज्या नपां ख्वप नगरपालिकां म: काथं सेवा याङ वयो च्वंगु द:। नगरपालिकां विदेशं व:पुं १५६ म्हा व आइसोलेसन केन्द्रय च्वंपुं ९६ म्हा सिया सेवा याय् धुंकगु द:सा लिपा लिपाया दिनय् नं म काथं ग्वाहाली याई। नेप:या सरकारया स्वीकृतिखय् अ: ख्वप नगरपालिकां अस्पतालया वार्ड स्वयो च्वययाय्गु अलय् आइसियु स्वयो क्वयया तहया २५ शय्याया एचडियु (हाइ् डिपेन्डेन्सी युनिट) न्ह्याकेगु कुत: जुयो च्वंगु द:।

थजगु काथं मछिंगु चुनौतिपूर्ण इलय् जिमिसं तस्कं बिच: याङ पलाछिङ च्वङागु द:। अ: तक ख्वप नगरपालिका दुनय मुक्क संक्रमितपुं १७५५ म्हा जुल सा १६५० म्हा ल्वय लांक वानय् धुंकल अलय् अ: सक्रिय संक्रमितपुं ६१ म्हा जक द: नि। अ: तकखय् ४४ म्हा सीय धुंकल। कोरोना ल्वचं मपुंक: पाङ तय्ता जनस्तरय् ग्वाहाली फ्वङा बलय् आ.व. २०७७/७८ या साउन निसें मंसिर तक या प्यलाखय् थी थी संघसंस्था पाखं प्रकोप ब्यवस्थापन कोषय् रु. ४० लाख ८० हजार ७ सय ५५रुपैयाँ ४२ पैसा धेबा मुनय धुंगु द:। नगरपालिकाया बचंता स्वीकार यासे ग्वाहाली यापुं सकल संघ, संस्था व महानुभावपिन्ता ख्वप नगरपालिकाया पाखं दुनुगलं निसें भिन्तुना देछायो च्वङा। कोरोना ल्वय समूदाय खय् ङाङ:पुङ: मवांकय्ता नपां संक्रमितपिनिगु उपचार कन्ट्रयाक्ट ट्रेसिङ व आइसोलेसन ब्यवस्थापनया लागि अ: तक खय् ख्वप नगरपालिकां रु. २ करोड ३१ लाख ४३ हजार ९ सय ५१ तका दां खर्च याय धुंकल।

जनताया स्वास्थ्यता दकलय् ह:नय तयो ख्वप नगरपालिकां छँ छँ नर्सत छ्वयो घर दैलो नर्सिङ सेवा बियो च्वंगु, नगरया थाय् थासय् जनस्वास्थ्य सेवा केन्द्र त चाय्क: न्ह्याक वयो च्वंगु द:। क्यान्सर अस्पताल, सहिद धर्मभक्त मानव अंग प्रत्यारोपण केन्द्र व भक्तपुर अस्पताल थजगु संघ व प्रदेश अन्तरगतया अस्पतालत नं ख्वप नगरपालिका दुनय् हे ला, व फुक्क अस्पतालं जनताया सेवा यायां वयो च्वंगु द:। ख्वप नगरपालिकां रु. ७६ करोडया लागतय् ख्वप अस्पताल भवन दाङ च्वंगु द:। जिमिगु कार्यकालय् हे छगू बांलागु ब्यवस्थितगु अस्पताल चाय्केगु उद्देश्य तयो फछिंफक्व मथां सिधय्केगु काथं ज्या जुयो च्वंगु द:। थौं कन्हय् जनस्वास्थ्य केन्द्रतय्सं न्हिं स्वस प्यस ल्वगितय्गु सेवा याङ वयो च्वंगुलि अस्पताल दतकिं अ: स्वयो अपलं विरामीपिनिगु सेवा याय् दै।

भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल दे या छगू महत्वपूर्ण अस्पताल ख:। नगरपालिकां ब्यूगु जग्गाखय् छगू गैरसरकारी संस्थां थ:गु निजी सम्पतिथें याङ छ्यल: दाच्छीया करौडौं भ्रष्टाचारयाङ च्वंगु बुखाँ पिज्व:सेलिं स्थानीय जनप्रतिनिधिया हैसियतं बुखाँया खाँ छु ख: दक सत्य–तथ्य खाँ थुइकेगु कुत: याङा। अथेनं उब्लेया ब्यवस्थापन समितिया छम्हा हे पदाधिकारी पिसं नगरपालिकानपां छलफल याय्गु मति मत:। अस्पतालया फुक्क धाय्थें स्वास्थ्यक:मि पुं व कर्मचारीपुं वयो

नगरपालिकां अस्पताल संरक्षण याङ वियादक आग्रह यासेलिं २०६६ साउन ३० गते नगरपालिकाया प्रमुखया कजिलय् समिति निस्वाङ ज्या हज्याकल । सर्वोच्च अदालतं नगरपालिकां निस्वांगु समितिता ज्या सानय्मते दक अन्तरिम आदेश ब्यूसेलिं जिमिगु औपचारिक लाँपु तिङ जनताया सम्पति संरक्षण याय्गु ज्वलय् नगरपालिका सुंक मच्वं । २०७७ कार्तिकया दकलय् लिपाया वालय् नेप:या सरकारया मन्त्रिपरिषदं भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल गठन आदेश जारी याङ संघीय सरकारपाखं न्ह्याकय्गु निर्णय यात । क्यान्सर अस्पतालया अरबौंया सम्पति गैर सरकारी संस्था (एन जि ओ) या लाहातं फ्यङ: सार्वजनिक सम्पति याय् गुलि सफल जुल । उगु ज्याखय् स्थानीय जनतां मदिक्कसाथ व ग्वाहाली याङ च्वंगु ख: । सरकारया उगु पलाता सकारात्मक काथं कायो थ्वनं लिपाया दिनय जनताता दांक व भिंक उपचार सेवा बिइकेया निंति जिपुं मदिक्क लगे जुयो तुं च्वनयँ ।

ख्वप नगरपालिकां न्ह्याकिगु श्वास-प्रश्वास पुन: स्थापना केन्द्र व औपचारिक स्वास्थ्य सेवा केन्द्र नं सिधैथें च्वङ च्वंगु द: । श्वास-प्रश्वास केन्द्र कोभिडया हुनिं हे उलेज्या याय मफयो च्वंगु द:सा आयुर्वेदिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्र मथां हे चाय्केगु जुयो च्वंगु द: ।

शिक्षा:

शिक्षा मन्त्रालयं ब्वनय् कुथित चाय्के बियगु जिम्मा स्थानीय तहता बिय धुंक: कोरोना भ्वल्वयया हुनिं गुला हाँ निसें तिङ त:गु ब्वनय्कुथित बुलुहुँ चाय्केगु कुत: याङ च्वङागु द: । ता ई तक ब्वनय्कुथि व कलेजत तिङ त:गुलिं लाखौं ब्वनामिपिंकय् नकारात्मक असर लाइगु अपलं सम्भावना द:गुलि थुकिता बिच:याङ ख्वप नगरपालिकां वैकल्पिक शिक्षण विधिता नं मदिक्क न्ह्याक तय्गु याङ ब्वनय्कुथि चाय्क यंकेगु नीति क:गु द: । अलय् संघ-सरकारया नेगू मन्त्रालय शिक्षा व स्वास्थ्य मन्त्रालयया नेताजि निर्णयं स्थानीय तहतय्ता गथेयाय् गथेयाय् याङ ब्यूगु द: ।

स्वास्थ्य मापदण्ड पालना याङ ब्वनय्कुथित चाय्के ब्यू दक शिक्षा मन्त्रालयं फुक्क स्थानीय तहया नामय पौ जारी याय धुंक: अपलं स्थानीय तहं ब्वनय्कुथि चाय्के बियता कुत याङ च्वंगु द: । मंसिर २६ गते स्वास्थ्य मन्त्रालयया प्रवक्तां ब्वनय्कुथि चाय्के गुलि आपत्ति प्वंकसे ब्वंकय्गु ज्या अ: न्ह्याकल ध:सा संक्रमण जूसा जिम्मेवारी सुनं काइगु ? दक तप्यंक मध:सिं ब्यक्वयक: धायो ब्वनय्कुथि चाय्के मते दक दबाव विला । छगू हे सरकारया नेगू मन्त्रालयया थ: वं थवय् मिलय् मजूगु निर्णयखं लाखौ ब्वनामिपुं प्रभावित जुई । संघ सरकारं थजगु निर्णय ल्ह्वङ मथां छगु निर्णय बिय म: ।

भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र चिइके बियगु:

ख्वप नगरपालिका वडा नं. २ ब्यासी च्वंगु साना औद्योगिक क्षेत्रय् न्ह्याक च्वंगु नेम्हा प्यम्हा उद्योगपति नपां नगरपालिकाया विवाद ल्यं द:नि । उगु औद्योगिक क्षेत्र २०३६ सालय् थानाया पुलांगु परम्परागत सीपखय् आधारितगु हस्तकला उद्योग निस्वानय्ता जग्गा अधिग्रण यागु ख: । लिपा त: त: स: वइगु ध्वनि, कुँ व रसायन प्रदुषण पिल्हवइगु उद्योगत निस्वाङ च्वना ।

जनताया स्वास्थ्यय् तप्यंक बांमलागु लिच्व लाइगु टेक्सटाइल, डाइङ, प्लाष्टिक व रङगरोगन उद्योग चिइक बियादक स्थानीय जनतां बारम्बार माग याङ च्वंगु ख: । आना न्ह्याक च्वंगु उद्योगं दां दां निसें नगरपालिकाता पुलयम:गु कानुन बमोजिम कर नपां मपुसें च्वंगु द: । नगरपालिकाता पुलयम:गु थ्यंमथ्यं छगू करोडतका दां अ: तक मपूनि ।

नेप:या सरकारं २०७३/७४ या बजेटय् नपां उद्योगत स्वनिगलं पिनय् तय् यंकेगु न्हिथाङ त:गु द: । स्थानीय जनताया माग काथं उद्योगत चिइकेता जिमिसं उद्योग राज्यमन्त्री, उद्योगक्षेत्र ब्यवस्थापन समितिया पदाधिकारी पुं नपां त: क हे अनुरोध याङा । माननीय प्रेम सुवाल ज्यूं थुकिया बारे मदिक्क कुत: याङ च्वङ द्यूगु द:सा संसदीय समितिखय् नं वयकलं थुगु विषय खाँ न्हिथाङ द्यूगु द: । उद्योग मन्त्रालयया पाखं मन्त्रालयया सह-सचिवया कजिलय छगू अनुगमन समिति निस्वांगु द:सा संसदीय समितिया पाखं नं मेगु समिति निस्वांगु खाँ न्यङागु द: । समितिजक निस्वाङ: जनताया भावनाता छखेलाकय्गु ज्या थमजु, समितिं जनताया पक्षय् हे प्रतिवेदन विइगु व उकिया कार्यान्वयन जुइगुलि जिपुं तस्कं आशावादी जुयो च्वङा ।

देसी स: मरुगु:

कृषिप्रधान देशय् बाली लगय् याय्गु इलय् स:मरु धाय्बलय् सरकारे च्वंपुं मन्त्रीतय्ता लज्या चाय्पुय म:गु ख: । स: मदयो हाहाकार जुसेलिं जनतात नगरपालिकाय् ह: (डेलिगेसन) वसेलिं जनताया समस्या ज्वङ कृषिमन्त्री धनश्याम भूषाल, साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशन प्रा.लि. या प्रमुख कार्यकारी अधिकृत उर्मिला श्रेष्ठ व कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेडया प्रबन्धक सञ्चालक नेत्र बहादुर भण्डारीता नपालाङ गुलि फ: ता उलि मथां स: हयो बियता ध्यानाकर्षण याङा । अथेनं अ: तक बांलाक स: हयो बिय मफनि । इलय् हे देशी स: ह्वलय् मफूत ध:सा उकिं राष्ट्रिय उत्पादनय् बाँमलाक लिच्व:लाई । थुकिया बारे ख्वप नगरपालिकां बारम्बार स्वापु द:पुं पदाधिकारीपिनिगु ध्यानकर्षण याङ वयागु ख: ।

ङतापोल्हँ ल्ह्वनय् कानय् ज्या

अपलं सम्पदात ल्ह्वनय् कानय् व दानय्गु ज्या नपां थुगुसी हलिमय नां ज:गु लोकं ह्वागु ङतापोल्हँ देग: ल्ह्वनय्गु ज्या क्वचाल । २०७६ साल कार्तिकं ल्ह्वनय् ज्या न्ह्याकगु २०७७ असार मसान्तय् क्वचाल । उगु देग: ल्ह्वनय्गु ज्याखय् तस्कं च्वछाय्

बह:जुइक: जनश्रमदान व आर्थिक, भौतिक ग्वाहाली यागु द: । रु. ६५ लाख आर्थिक ग्वाहाली, ५ लाख ६३ हजारया भौतिक सामग्री ग्वाहाली वगु ख:सा ४१८७ म्हा नगरबासीपिसं श्रमदान याङ द्यूगु ख: । सम्पदा ल्ह्वनय् कानय् व दानय्गु ज्याखय् ख्वपया जनतातय्के दुनुगलं निसें ग्वाहाली याय्गु भावना द: । थजगु भावना ज्व: मयासें न्ह्याब्लेंया लागिं ह्वय्क: ल्यंक तय्गु कुत: जुयोंतुं च्वनि । याङंतुं च्वनय् म: । देग: ल्ह्वनय् कानय्गुलि फुक्क विवरण नपांया साफू पिकाय्गु कुत: नं जुयो च्वंगु द: ।

संघीयता

संघीयताया अर्थ अधिकार इङ बियगु ख: । नेप:या संविधानं हे संघ, प्रदेश व स्थानीययया अधिकार इङ त:गु ख: । अथेनं संघ व प्रदेश सरकार योजना ल्यय्गुनिसें कर्मचारी नियुक्ति याय्गुलि तक फुक्क थासय् लाहा तयो च्वंगु द: । विशेष व स:शर्त अनुदानया नामय स्थानीय तहं याइगु विकास निर्माणया योजनात ल्ययगु संघ व प्रदेशं याङ च्वंगु द: । योजना ल्ययगु अधिकार नपां संघ व प्रदेशया लाहापा द्वलायँ तयो तयगु एकात्मक राज्य प्रणाली लिफ्यङ ह:गु ख: । अलय् व संघीयताया मतिया अख: ख: । राज्यया अपलं बजेट स्थानीय तहता छ्वयो हयम:गु व आवश्यकता स्वयो योजना ल्ययगु अधिकार स्थानीय तहता दयम:गु ख: ।

स्थानीय तह तय्सं केन्द्रं छ्वयो ह:पुं कर्मचारीतय्ता हाजिर मयाकला दक सरकारं छ्वयो हैगु अनुदाननपां म्हवँयाङ छ्वयो हैगु याङ च्वंगु द: । स्थानीयता म: काथंया कर्मचारीत स्थानीय तहंहे तय् दय म:गु माग जिमिसं याङ वयागु ख: । संघ व प्रदेशं छ्वयो ह:पुं कर्मचारीपिन्ता काय् हे म:गु वाध्यकारी नियमय् त: क्यंकय्गु स्थानीय तहया स्वायत्तता लाक काय्गु ख: । स्थानीय तहं तलब नक: वयो च्वंपुं शिक्षकपुं स्थानीय तहप्रति हे उत्तरदायी याय म:गु ख: । सुनं तलब नकला नियन्त्रणनं वंहे यायम:गु नियन्त्रणया सामान्य नियम ख: । अलय् शिक्षकत सरुवा वा छुं ज्या याय्ता नपां जिल्ला शिक्षा समन्वय एकाइया अनुमति कायम:गु ब्यवस्था मन्त्रालयया हस्तक्षेपया छगू मेगु नमूना ख: ।

प्रदेश सरकारं कर्मचारी सम्बन्धी कानुन दयक मब्यूसेलिं ता: ई तक सेवा याङ च्वंपुं कर्मचारीपिनिगु वृति विकासे वाधा जुयो च्वंगु द: । थुकि प्रदेश सरकारया ध्यान वानिगु आशा याय् ।

ख्वप नगरपालिकां सम्पदातय्गु पुन: निर्माण व जीर्णोद्धार झीगु थ:गु हे मौलिक शैलीं दाङ च्वङागु द: । पुन: निर्माण प्राधिकरणं ख्वपय् सम्पदात ल्ह्वनय् कानय्गुया लागिं बजेट छखेलिइकेगुलि पटक-पटक आश्वासन ब्यूसां अ: तक छतिं हे ध्यबा ब्यूगु मरुनि । अबौंतका दां बैंकय् तयो सम्पदा थ: थमं दाङ वै मखु दक सम्वन्धित पदाधिकारीपिसं थुइकय् म:गु ख: ।

न्ह्यागु नं ज्या ठेक्कां सांकिगु ज्याखय् गुण स्तर स्वयो कमिसनय् लोभ याइपुं पदाधिकारीपिसं देया थ:गु मौलिक प्रविधिता ल्यंक तय फै मखु । न्ह्यागुनं ज्याया लागिं जनप्रतिनिधिपुं सिंहदरबारया लुखा प्यू वानय् माल च्वंगु ज्या खं संघीयता याता गिजेयाङ च्वंगु द: ।

चिच्या चिच्या ह्वांगु विकास निर्माणया लागिं नपां विदेशी तय्के लाहा फयो काय्गु बानीं झी गुब्लें थ:गु तुतिखय् दानय् फै मखु । आत्मनिर्भर व स्वाभिमानी जुय फै मखु । ग्वाहालीया नामयँ वइगु विदेशीया स्वार्थ नपां ख्वप नगरपालिका तस्कं सचेत । ख्वप नगरपालिका 'पुर्खा दय्क तकगु समपति, झीगु कला व संस्कृति' या नारा पू वांकय्ता स्थानीय जनताया ग्वाहाली खय् थानाया सम्पदात ल्ह्वङ दाङ म्वाक तय्गु कुत याई । ख्वपया पुलांगु बस्तीया म्हासिइका म्वाक: तय्ता मौलिक शैलीया छँ दानिपिन्ता नगरपालिकां आर्थिक सहयोग याङ च्वंगु द: ।

उपस्थित पासापुं,

ख्वप नगरपालिकां जनताया जीवन प्रति गुलि जिम्मेवार जुयो ज्या साङ च्वंगु द: उलि हे थ:गु ज्या कर्तव्य व अधिकारे नं तस्कं सचेत जुयो हज्याङ च्वंगु द: । त्वनय्गु ना: या ब्यवस्था, ट्राफिक ब्यवस्थापन, सहकारीता जनता प्रति अपलं जिम्मेवारी याङ यंकेगुलि ख्वप नगरपालिका मदिक्क न्ह्याङ च्वंगु द: ।

अपलं जनसंख्या दयो वसेलिं पूर्वाधारया आवश्यकताता बिच: याङ तुमचो दुगुरे चोखा जग्गा एकिकरण आवास योजना नकतिनिजक क्वचालासा देको मिबा इटापाके आवास योजना न्ह्याङ च्वंगु द: ।

ख्वप नगरपालिकां ल्यासे ल्याम्होपुं, मिसामस्तय्ता थ:गु तुतिखय् दानय् फय्केगु मतिं लाहातय् ज्या दैगु तालिमत बियो वयो च्वंगुलि थुगुसी कोरोनाया हुनिं दिकु याङ तयागु जुल । परिस्थिति बांलातकिं अजगु ज्या हकनं न्ह्याक यंकय् ।

सार्वजनिक, सरकारी व पर्ति जग्गात ल्यंक तय्गु ज्या निरन्तरता ब्यूसें (जेष्ठ नागरिक) थाकालिपुं नागरिकपिनिगु स्वास्थ्यता बिच याङ आदर निकेतन चाय्केगु कुत: याङ च्वङागु द: । नपां झीगु दे अजनं बांलाक छायपियो यंकेता सुचुकुचु वाउँसे च्वंक तय्ता हरियाली प्रवर्द्धन व माकचाया ज: थें उखय्थुखय् मदय्क यतय् प्यतय् याङ त:गुतार ब्यवस्थापन यासे बायँ ल्हाकय्गु ज्या सुरु जुगु द: । दकलय् लीपा, स्वास्थ्य, शिक्षा, त्वनय्गु ना: व सुचुकुचु थजगु जनताया आधारभूत आवश्यकता पू वांकसे जनताया जीवनस्तर थाकाय्गुलि नं जिपुं जनप्रतिनिधिपुं मदिक्क न्ह्याङ च्वङागु द: । नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो का.रोहित जुं कल्पना याङ द्यूगु 'सच्छीदा लिपाया ख्वप दे' जिमिगु म्हागस ख: । जिमिसं उकिता हे मार्ग निर्देश (लाँपु) काथं ङाल ज्या साङ च्वङागु द: । सांस्कृतिक प्रशिक्षण, सम्पदात म्वाक तय्गु, सांस्कृतिक ज्या ज्व: त व मौलिकता म्वाक: तय्गु छगु थुकिया कथहँ (सिलसिला) ख: । छन्हू न्हपा छन्हू लिपा जिपुं थ:गु आजुइ थ्यंकय् गुलि आशावादी जुया । सुभाय

सुनिल प्रजापति

प्रमुख, ख्वप नगरपालिका

मधेसय् हकनं किसान आन्दोलन याय माल

विवेक

२०६२/६३ या आन्दोलन जुयो च्व.गु इलय् नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो का. रोहितजुं एमाले व माओवादीया नेतातय्ता मधेसय् (तराई) किसान आन्दोलन याय् म: दक त: क: हे धायो द्यूगु ख: । थुखय् पाखय्या आन्दोलन तस्कं महत्वपूर्ण जूगु खायँ ब: याङ द्यूगु ख: । किसान आन्दोलनं जक आनाया सामन्त तय्ता तह लगेयाय् फैगु खाँ वयकया निष्कर्ष ख: । व त:त: ह्यांगु पार्टी ध:पिसं का. रोहित जूया खाँयाता न्हयपं सिलिंचाय् नं मथ्वक: । गुकिया लिच्व: जनआन्दोलन सफल जुयानं तराईया जनतात सामन्ततय्गु शासनं क्वत्यय्क च्वनय्गुलि बाध्य जूयो च्वंगु द: । मधेसवादी दलया अपलं नेतातय्गु ख्व: न्ह्याथय् हे जूसां अमिगु नुगलय् भारत द: । धात्थें धाय्गु ख:सा अपुं भारतया ईशाराखय् प्याखं ल्हइपुं प्याखंम्वँ थें तुं ख: । अपुं सामन्त हे ख: । अमिसं दशकौं निसें नागरिकताया भजन हाल जनताया मिखालय् धुलं छ्वाक नयो च्वना । अ: संघीयताया भजन हाल: नयो च्वना । पञ्चायतकालय् निसें आनाया जनताया जीवनय् भ्या भाति हे चुलि ज:गु खानय् मरु । छुं छति हे पा:गु मरु । नेपालय् गणतन्त्र वसां मधेसया चिमिपिनिगु लागिं गणतन्त्र स्वय खां नय मखां धाय्थें जुयो च्वंगु द: ।

वि.सं. २००८ साल निसें २०१३/१४ सालतक मधेसय् त: त: ह्यांगु किसान आन्दोलनत जुला । जमिन्दारतय्गु विरुद्धय् दांगु उगु आन्दोलनं सामन्त तय्गु अत्याचारया जात: प्व:गु जक मखुसें जाली तमसुकत खुयगु व गरिब जनतातानं नागरिकया काथं ब्यवहार याकय्गुलि बाध्य याता । उगु इलय् अखिल नेपाल किसान संघया न्ह्यलुवाय् बारा, पर्सा, रौतहट, धनुषा, सिराहा व सप्तरी नपांया जिल्लाय् किसान आन्दोलन जूगु ख: । आन्दोलनय् अपलं किसानत घ:प जुला, गुलिं सीता । मधेसया थी थी जिल्लाया अनुभव 'ऐतिहासिक किसान आन्दोलनया दस्तवेजत' ब्वङ थुइकय् फ: ।

नेप: व भारतया सीमा नाका गनां हे पां भ्ं मदय्क खुल्ला जूगुलिं नेप:या अनेक थासय् तप्यंक वा ब्यक्वय्क भारतया ज्या खाँया लिच्व: लाङ च्वंगु द: । उब्ले किसान आन्दोलन हज्याङ च्वंगु इलय् भारतीय गुप्तचर संस्थां नक्कली कम्युनिष्टत दय्क: अमिपाखं थी थी ज्या ब्व: त हछ्याङ च्वंगु खाँ जनतां थुयानिं लिपा अमिगु नक्कली ख्व:पा मूल क्यंगु खाँ नं इतिहासय् ब्वनय् द: । का. रोहित जुं प्रतिगमन विरोधी आन्दोलनया इलय् मर्से भारतया प्रभाव म्हवँ याय्ता नपां किसानतय्ता राजनैतिक ज्ञानं सचेत याङ आनाया राजनीति गरिब जनताया लाहातय् छ्वय्गु मतिं मर्से किसान आन्दोलन हछ्यायता प्रचण्ड व माधव कुमार नेपालता ध:गु खाँ भ्कीसं अ:पुक हे थुइकय् फ: ।

च्यान्हुँ हाँ निसें तुपिङ च्वंपुं किसान तय्सं यँ वयो आन्दोलन याङ च्वंगु द: । नेपाल मजदुर किसान पार्टी नं उगु आन्दोलनता ऐकेवद्धता प्वंकगु जुल । उगु आन्दोलनं हकनं तराईया किसान आन्दोलनता हकनं छक लुमांसे वयक ब्यूगु द: । तु पियता बैकं त्याङ क:गु ऋण पुलय् मफयो अपुं बाध्य जुयो आन्दोलनय् वय माला दक आन्दोलन याङ च्वंपुं किसान तय्सं धायो च्वंगु द: ।

प्याहाँ वयो च्वंगु खाँया ल्याखं चिनीमिलं याय् पिसं नीद्ध स्वयो अप: किसानतय्ता तु याय्गु धेबा गुइगू करोड स्वयो अप: बियम: नि । दाच्छी तक यागु मेहनतया कमाइ नय मखांसेलिं किसानतय्सं थ:गु छँया खा, म्यँ च्वलेचा, दुगुचा मियो किसानत आन्दोलनय् व:गु ख: । मंसिर–पुसया थापाच पुगाङ चिकुयो च्वंगु इलय् त:नु थाय् नं व:पुं किसानत चिकु चायो अपलं बिरामी जुल धाय्गु बुखाँत वयो च्वंगु द: । बिरामीजुयो किसानत सीत ध:सा उकिया जिम्मेवारी सुनं काइगु ? कृषि मन्त्री धनश्याम भूषालं के पी ओलिं संसद विघटन यागु त्वहखय् आइतबार राजिनामा याता । गरिब जनताया समस्याया च्यूता मतैम्हा भूषालं राजिनामा मखु प्रधानमन्त्रीं थ्वनं हाँ हे अक्षम घोषणा याङ ककुतियो पितिङ छ्वय म:गु ख: । वयागु राजिनामा तुफिंपुय म:गु धू फसं पुइकगु थें जूगु द: । अ: धात्थें किसान तय्गु समस्या थूम्हा सक्षमम्हा कृषिमन्त्री नियुक्त याङ: ओलि नेतृत्वया सरकार हज्याइगु आशा यक्वसिनं याङ च्वंगु द:।

छुं नं आन्दोलन व संघर्ष मौसम स्वयो याइगु मखु । राजनैतिक दलं हमचिइक अपलं थ: थमं थुइक: स्वस्फूर्ट आन्दोलनत सफलताया च्वकाय् थ्यनय हाँ हे लाँ बिचय् तांगु इतिहास साक्षी द: । अ: स: बस: तुयाय्गु धेबा काय मखांपुं किसानत यायँ वयो आन्दोलन याय्वं हे व सफल जुई धाय्गु खाँ मखु । आपासिकं थिकय्गु यँ देशय् ता ई तक आन्दोलन न्ह्याकय्ता अ:पु मजू । थ:गु परिवारता नकय् त्वंकय्ता हे थिकिथिकि पांपुं गरिब किसानत ता ई तक थाना च्वनय् म:सा बुलुहुँ बिरामी जु जुं वई अलय् खर्च मदयो छँ लिहाँ वानय्गु बाध्य जुई । सरकारं अजगु स्थिति छुं हालतय् नं वयके बिय मज्यू । गुलिफता उलिमथां किसानतय्गु सत्यगु माग

याता सम्बोधन याङ बियमः । आन्दोलन याङ च्वंपुं किसानत व अमि छँ जः पिन्ता छुं जूसा उकिया जिम्मेवार सरकारं काय्मः ।

निर्वाचनया इलय् मर्सेया अपुंहे गरिबतय्सं नेकपाता सरकारय् छ्वय्ता भोत ब्यूगु ख:सा नेकाता प्रमुख प्रतिपक्ष व थौं या जनता समाजवादी पार्टीता स्वंगु तह्मांगु दल याय्ता भोत ब्यूगु खः । जनताता आपाह्मांगु समस्या वबलय् अपुं गना गलय् बिसे वाङ च्वना ? जनतातय्गु तु कायो धेबा मबिइपुं चिनी मिलया मालिक पिन्ता अमिगु थासय् हे वाङ कार्वाही याय्ता व दलया नेता, कार्यकर्ता तय्ता सुनं पाना ? मर्से किसान आन्दोलन हछ्याय् फ:गु जूसा चिनी मिलया मालिकपुं किसानतय् ह:नयँ बाध्य जुयो कप क्वछुकय् मालिगु खः ।

वांगु दायँ पुस १८ गते सरकार, किसान व उद्योगीत च्वङ माघ ७ गतेया दुनयँ तु म्यूपुं किसानतय्गु बिय बाकिगु धेबा बियगु सहमति जूगु खः । अथेनं चिनी उद्योगी तय्सं उगु सहमति काथं ज्या मया । अः नं अथे हे अत्तेरी जुयो धेबा मबिइगु खः ला जक आन्दोलनया किसानतय् मन ग्याङ च्वंगु दः ।

गुलिनं किसानत धेबा मकः सिं छँ ल्याहाँ वानय् हे मखु जक धायो च्वंगु दः सा गुलिसिनं 'सीय हे म:सा मन्त्रीया लुखा ह:नय् वाङ सीय्गु' दक हाल च्वंगु दः । थ्व गरिबया स्या नुग:या सः ख, अमिगु तंया छगू चित्कार खः । अः याय्गु आन्दोलनं नं धेबा काय् मफूसा गुलिसिया परिवारया मचा खाचातय्सं आखः ब्वनय्गु त्वः तय् मालिगु खै, गुलिं ल्यासे–ल्याम्होपुं धेबा कमेयाय्गु नामय् बिदेशय् वानयँ मालिगु खै । थजगु बिजोगया खाँ न्यंनय् मालिगु उलि तापाइ थें मच्वं । भारतय् अपलं किसान तय्सं बैंकया ऋण पुलय् मफयो गुम्हां यगायो, गुम्हां बिष नयो आत्महत्या यागु बुखाँत न्यङः च्वङागु हे खः । नेपालय् नं अजगु लाँपुइ वानय् म्वाली दक धाय् फै मखु । थजगु फुक्क घटनाया दोषी सरकार हे जुई ।

चिनी कारखानात राष्ट्रियकरण छाय् मयाय्गु ?

उपादनया साधनत राष्ट्रियकरण याय्गु समाजवादया विशेषता खः । अः कानुनं ब्यूगु सुविधा छ्यलः कारखाना मालिकपिसं उद्योगया नामँ सयौं बिधा जग्गा व अरबौंया सम्पति मुङ त:गु दः । थ:गु देशया उत्पादनं मगाङः विदेशं अरबौं तकाया चिनी हय् माल च्वंगु दः । सरकारं चिनी कारखाना चले यागु जुसा तु पिइपुं किसान तय्ता जक फाइदा जुइगु मखु झीगु नेपः दे हे चिनीखय् आत्मनिर्भर जुई । अपः उत्पादन याय फ:सा विदेशय् छ्वयो विदेशी मुद्रा नं काय् फै । नेप:या सरकारं बिस्कं चिनी कारखाना चाय्केगु स्वयो तुप्युपुं किसान तय्गु धेबा सरकारं हे पुलः फुक्क चिनी कारखाना राष्ट्रियकरण याय्गु तस्कं बुद्धिमानी जुई । थुगु ज्याखं छखय् गरिब जनतात लय्ताई सा मेदखय् समाजवाद उन्मुख ज्याया सन्देश नं वानि ।

कृषि प्रधान देशय् किसान तय्गु समस्या ज्यंकय् फ:सा देया बच्छी समस्या ज्यनि । वापियगु इलय् सः मरु । सः मदयक वा प्यूसेलिं राष्ट्रिय उत्पादन म्ह्वँ जुल । वंगलादेशं ५० हजारटन देशी सः त्याङः हय्गु ध:सां म्हागसय् न:गु भ्वँ थें जक जुल । 'अर्काको आश, भोकै बास' धाय्थें जक जुल ।

मर्सेया नेतातय्गु कारणं हे आनाया किसानतय्गु आर्थिक व सांस्कृतिक स्तर थाहाँ वय् मफूगु खः । आनाच्वंपुं नेता तय्सं किसान तय्गु शैक्षिक व सांस्कृतिक स्तर थाकाय्गु गुब्लें हे मस्वः । निर्वाचनया इलय् धेबा इङ भ्वँ नकः, ज्या बियगु व अमिकाय् म्ह्याय् पिन्ता जागिर नक बियगु आश्वासनया खाँ पत्या जुयो जनतां भोत बिला । गुकिया लिच्वः थौं सकल जनतां दु:ख सिय माल चवन ।

छगु इलय् नेकाया नेता कृष्ण प्रसाद सिटौलां ध:गु खः –दाच्छीया ३६४ न्हूँ मेगु पार्टीखय् लगे जूसां जनतां चुनावया इलय् भोत क्वफ्वाइबलय् कि नेकाता बिई मखुसा एमालेता बिई छाय ध:सा मेगु दलं नेका व एमालेया पलि छुं नं विकल्प बिय मफ:नि । जनताया ब्यवहार स्वयबलय् सिटौलाया खाँ मखु धाय् मछिं ।

वांगु इतिहासं शिक्षा काकां किसानतय्ता राजनैतिक व सांस्कृतिक रुपं सचेत यायां मर्से हकनं किसान आन्दोलन हछ्याय्गु बाहेक मेगु लाँपु मरु ।

योमरी पुन्हीया महिमा

आशा कुमार चिकंबञ्जार

दाच्छीया हिंन्यगू महिना अथे धाय्गु लच्छी खय् स्वीन्हु व हिंन्यलाया दाच्छी जुइगु खः । उगु हिं न्यलाया दुनय् वैगु नेवः संस्कार व संस्कृति दुनयँ बिस्कं पहः या नसा–त्वँसा, चाल–चलन, परम्परात कःघाङ च्वंगु दः । गुगु परम्परा छगू प्रथाकाथं ङाल वयो च्वंसां उकि दुनय्या बैज्ञानिक पक्षयाता धःसा नेवः संस्कारय् थुइक नं मथुइक नं माने याङ च्वंगु दः ।

थिंलाया महिनाय् पु गाङ तस्कं चिकुइगु ई खः । सिन्हाज्या असारया इलय् दुःख सियो पिङ तः गु वा सामाज्यां (मंसिर) दुकःसेलिं लसतां जायो, जःगु वाकुथि योमारी तयो वाखु पुजा याय्गु चलन नं योमारी पुन्ही खुनुं याई । थुगु ल्या खं योमारी पुन्ही न्हूँगु वा वयालिं उकिया लसताय् 'नुवागी' नय्गु काथं नं याङ तःगु खः । अलय् योमारी पुन्हीता धान्य पूर्णिमा दक नं धाय्गु यागु खः । धान्य धाय्गु कुथि वा भकारी जाय्क दःगु धाय्गु अर्थ ब्यं ।

नेवः समाजय् तः ता हे मारीत दः । छो क्यलः छुचुंया मारी मध्ये छुचुं मारी, गोमारी(लाजा सियगु भाजनय् छुइगु) घपा मारी(छुचुं फाँछीया मारी छुइगु जक धाई) प्वःहाइबलय् हायो तइगु म्हूछ्या मारी, पोचुंया मुटुमारी, चतामारी, चाकुमारी (माल्पा) (छुं छुं उत्सवय् जक छुइगु बिशेष याङ धलं दय्की बलय्) आँती मारी (कय्ता पुजा बलय् जेरी थें छुइगु मारी), लाखामारी–हयो बलय् छुइगु सयगुली(गुलिमारी), लाजामारी, दुसीमारी, अक्षतमारी,माघ धलं दय्के बलय् छुइगु नपां ब्यांजा नकिबलय् छुइगु) योमारी अनेक मारीत दः ।

योमारी पुन्ही बलय् छुइगु पोचुं न्हयाङ चाकु हाम्व तयो दय्किगु योमारीया थःगु हे महत्व दः । थुगु योमारी नं मायो बायो मां/ब्वा याङ दय्कीगु धःसां योमारीया आकार प्रकारं थुकिया नां तःगु जुयमः । अलय् छगू वनस्पति तुम्मचा तयो न्हपा दय्कसा अः खुवा तयो दय्केगु नं याङ हःगु जुल ।

योमारी पुन्हीया चा दकलय् ताः हाइगु जूगुलिं थुखुनुं सुजद्यो लुइकः देनेमज्यू दक धाई । उखुनुं लिबाकः द्योंम्हा गुब्लें हे न्ह्यों गाईमखु धाधां तः अहः, पहः व तः न्ह्यों पिसं सुखसिइमखु जक अजिबाज्यां धायो तकगु नं थाना न्हिथानय्गु बांला ताय्का । थुगु खाँया दसु काथं पुर्खा छपु बाखं नं काङ च्वंगु दः । बाखं काथं न्हपा न्हपा किसानत भू–दास काथं अतिकं कस्ट नयो, दुःखय् जीवन हानय् मँ । बुइँ नं वइगु स्वला, खुला नय्ता मगा । अलय् बुथु पाचु छँ सुचु' दक हिङा जाकी बुथुता बाली पुलानिं नं अमिगु ज्या सितिं याङ बिय मालिगु । अलय् बुथुया सुंयां मचा बूसा सु नपां पुलय् यंकय् मालिगु इलय् अन्नजक मखु धेबा नं तस्कं हे थिकय् । थौं बल थौं पार, कन्हेवल कन्हे पार याङ जीवन हाङ च्वंपुं मनूतय्गु जीवनय् नखा–चखा नं दशा जुयो हे वइगु जुल । ल्वय जुतकिंया अस्पताल स्वस्वं सियमालिगु । अथेहे ख्वपय छखा अजपुं गरिबया परिवारय् योमारी पुन्ही व बलय् थः मस्तय्सं मां ब्वाता योमारी छुयगु मखुला दक पिरय् यात । मां ब्वाया नुगलय् मचातय्गु ख्वसलं छुलीं सू थें सुइगु स्वाभाविक हे जुल । अलय् बःन्हि जानय् धुंकः नेम्हा तेपु सल्लाह यात । अ छु याय्गु ? गथे याय्गु ? मचात कन्हे सुथाय् जुलकिं योमारी कज्या याई । मचातय्गु ख्ववी हुइकय्ता हे भ्ग्री माँ ब्वा जुयागु खः दक अनेक तरहं नुगः मछिंकः खाँ ल्हाङ च्वंसेलिं यक्व हाँ निसें खर्च मयासीं पुतु म्हिचाय् स्वथाङ तःगु छम्ह्वँ धेबा मिसाम्हा सिनं थः भःत ता बिल । सायद वया नुगः ल्ह्वयागु थें हे जुल ज्वी । अथेनं मचातय्गु मायाया हःनय् थःगु नुगः हे ल्ह्वयो नकिपुं मांपिनि हःनय् व धेबा छु खः दक । ओहो छम्ह्वँ पायँम्ह्वँ दः सेलिं मन ह्वय्क ब्वाम्हा पलाँति थ्यंक वाङ, वा छकु न्याङ क्यलः, जाकी दय्कः जाकी क्यल पोचुं ज्वङ छँ ल्याहाँ वयो योमारी छुङः योमारी बुकानं सुथाय् मजु । उकिं उखुनुया दिनसं चाः दकलय् ताः हाइगुदक वैज्ञानिक तिथिमिति काथं ज्वंकः धायो तःगु पाय्छी खः ।

गरिबीं ल्हाक हिमामारी व लाभासु तरकारी नयो च्वनि पिनिगु लागिं योमारी उच्च कोतिया मारी खः हे खतः । उब्लेया

चाकु न्याय मफूगु इलय् छताजि हाम्वः थन्योगु तुमःचा तयो योमारी छुइगु नं याः । अः वयो चाकु, खुवा तय्गु याङ हल ।

योमारी पुन्ही बलय् योमारी प्वनय्गु नं चलन न्हपा न्हपा दः । अः बुलुहुँ थुगु प्रथा ताङ वान । उबले योमारी प्वनिबलय् हालिगु म्यँ नं थाय् काथं पागु खानय् दः । गथेकिं –

तियो छिं तियो
बोकछी तियो
थाप्लेया सामा वल
योमारी नेगः तियो
ब्यूसा ल्यासे
मब्यूसा सितिकुतिम्हा बुढी ॥

भीगु ख्वपको पहिचान' साफूति प्रा.सिद्धिरत्न शाक्यजुं मुङ द्यूगु च्व सु सं

त्यो छिं त्यो
ब्वकछिं त्यो
लातापाता कुलेचां
जुछँ तियो
थापलेया सामा वल
योमारी नेगः तियो
योमारी च्वामु
उकिया दुनय् हाकु
नयबलय् माकु
हामो नपां चाकु

ब्यूम्हा ल्यासे मब्यूम्हा सितिकुति धात्थे योमारी नयबलय् तस्कं सागु जक मखु थुकिं विइगु तागत नं तस्कं वैज्ञानिक धंगं पाय्छी जू । जिवयता निंक, भिंकः बल्लाकःविइगु आइरन निसें जिवयता मःगु थी थी मिनरल व भिटामिन चाकुः हाम्वः, मायँ व खुवाखय् दैगुलिं ल्वय नपां ल्वाय फय्किगु क्षमता पिज्वय्की । अलय् चिकुलाया इलय् हाँ फुलुहुँ वगु क्वा क्वागु योमारी, चाकु दःगु योमारी नसेलिं ज्यू क्वाङ चिकुला नपां ल्वाय् फैगु नं विश्वास दः ।

अलय् योमारी पुन्ही खुनुं वाकुथि तःसि वाखय् स्वथाङ वा लक्ष्मी व तःसि कुबेर काथं पुजा याङ योमारी नं स्वथाङ पुजायाइगु चलन दः । गुकिता प्यन्हूँ लिपा वाखु क्वकाय्गु धायो लिकायो भाजनय् क्वाकः नय्गु याई । थुगु नखातं नं म्ह्याय् मचा, भेनामचा व जिलाजं पुं सःत भ्वयँ नकिगुलिं थ्व नखा नं तः हांगु हे खः दक धाय् फः ।

योमारी छ्युता फोसिचाखय् नाः तयो उकि देनय् पोतासी देछुङ अलय् छुचुं न्हयाङ थः ता मंदःगु काथं त ग्वय्कः चिच्याग्वयक, पाँ (मायो) व योमारी क्वयच्वमुकः (बायो) काथं हायो बुकः नै । योमारी बुतकिं दकलय् न्हःपां पिखालाकिई, सुजद्योता छायो लङ नय्गु याई । अलय् जक मेपिन्ता नकि । योमारी लिसिं लाः तयो बजी नै । धौ धःसा नै मखु । अलय् काची लाभा, काउली, आलुतरकारी तयो कौला याई ।

योमारी पुन्हीया चान्हयँ गुलिं भक्तजनपुं चच्छी डायो भोतँया धनेश्वरय् वानय्गु याइसा मफूपुं लिक्क व सतिक च्वंगु महाद्योकय् वानि । अलय् छँ नं धःसा थःगु लागाया द्यो नपां फःसा डांकः देकय् वानि । द्योकय् छाइगु योमारी धःसा चिच्या चिच्याग्वगु, चाकु मतसिं पां मथ्याकः जाकि तय्गु याई ।

खालीगु योमारी लातकिं दशा मभिनिगु धाइगुलिं तग्वगु योमारी खय् धःसा छुचुं ग्वचा ग्वचा याङ तैगु नं चलन दः । योमारीया च्वका किछी न्हिँ ताहाइगु जक धाइगुलिं बुलुहुँ न्हिं ताः हाङ वइगु सङ्केत नं थुकिं या । योमारी तज्याक पुगाइगु धायो अपलं चिकुइगु व योमारी च्वका अपलं ताः हातकिं चिकुला ताहाइ दक योमारीया बानाँ बांलाकय्ता थिक्क याङ च्वका दय्के बियता नं धायो तःगु जुयमः ।

नेवःसमाजय् योमारी पुन्ही बाहेकं ज्व लागु दायँ बुदिं बलय् नेदा पुन्ही बलय् नेगः व प्यदा पुन्ही बलय् प्यंगः योमारी क्वखाय्किगु चलन दः । उगु योमारी खय् नं चाकु तै मखु । योमारी हानय् बलय् चाकु स्वःस्व वइदक चाकु मतःगु खः ।

अथेहे न्हुँ ब्योह जूपुं म्ह्याय्मचाता योमारी पुन्ही वांगु प्यन्हू दः खुनुं वाखु क्वकाय्गु इलय् इहिपा जूगु दायँ छुं पां भुं मरुसा लिकु तकय् यंकिगु इलय् नं हिंखुगः योमारी भतुजु जुक तय् यंकिगु चलन दः । गुगु योमारी प्यनय् चाकलाक पातयो दुनय् जाकी तयो दय्कगि खः । भतुजु जुकागु या अर्थ थः थ्वकगु स्वँ त्वः त वांसेलिं गुब्लें गुब्लें थः छँ (स्वँ) लुमांकः वा दक प्रतीक काथं छ्यल तःगु जुइसा योमारी छगु लिधंसा म्ह्याय् मचाया आधार थः छँ काथं कायो तःगु जुयमः । बसचा पत्रु जुसा तामता धिसा, म्ह्याय् मचा च्वनय् मफूसा थछँ ता धिसा' धायो तः काथं नं योमारी थः छँ या प्रतीक खः ला अनुसन्धानया बिषय जुयफः ।

अथेहे अजगु हे योमारी गुथी सिधैबलय् योमारी तानय् यंकिगु इलय् नं भतुजु जुक यंकेगु याः । थ्वनं थः दकलय् स्यापुं म्ह्याय् मचां वा थःछँ नं तानय्गु याई । अमिसं मफूसा जक बचं कायो मेपिन्ता तांकेगु याई ।

ख्वपया गोमारी त्वःया गणेद्योया लिक्क चिभःद्योया हःनय् पाँ चावाय्गु पुन्ही खुनुं गःपः बःबः ग्वगु स्वंगः योमारी ब्वइगु चलन दः । वहे ग्वःगु मारिया नामं हे व थाय्या नां गोमारी जुगु धाई । गनां गनां योमारी हे चैत्य वा चिभः या प्रतिक जक नं धाय्गु या । अः वयो थी थी पुजा, कय्तापुजा इहिपा जंक्वः नपां अनेक इलय् योमारी धःसा नेवः संस्कार व संस्कृतिया छगु अभिन्न नसा थें याङ दय्केगु याङ वयो च्वंगु खानय् दः ।

न्ह्यागु थजु मरि मध्ये योगु मारी, योमारी खः । थथे ययां हे थुकिया नां योमारी तःगु जुयमः ।थ्व मौसमकाथं वइगु नखाया मौसमी नखा खः । थ्व न्यय् बलय् गुलि माकु, नय बलय् भन हे चाकु, माकु उकिं थ्व मारी मय्पुं सायद दैमखु । उखुनुं (धौभारीपिनि बाहेकं) प्रायः फुक्क नेवतय् योमारी छुङ योमारी नै । योमारी नपां थुकियाय् महिमा नं थुइकय् फःसा भन हे माकुइ, चाकुई, साई ।

सुथाय् जुयवं ...बाखं

आशा कुमार चिकंबञ्जार

ता ई निसें तिङ तःगु ब्वनय् कुथित चाय्केगु निपं नपां जिगु मनया लुखाया खापा नं चाल। कोरोना ल्वयया हुनिं हलिमय ब्याकः ख्याङ च्वंगु अपलं मनूत तुकंचा भ्वछ्याय् थें छ्याङ कालं यंक च्वंगु खाँ खं नुगः कायँ महः पुं सायदै दै, अथे हे जि नं।

स्वनिगःपिनय् तापाक्क जिगु छँ। गामय्या छम्हा पंछी थः थ्वकगु स्वँखं तापाक्क ब्वयो वयो लाँ तांम्हा थें जुयो च्वंम्हा जी। खः, न्हयाब्लें थःमां ब्वापिसं वहे स्वंखय् हयो म्हुतु फायो नकय् नं फै मखु। ई त्यल किं ब्वय सय्के मःगु, अलय् तुतिखं खिङः, त्वाथं क्वाङ नयमालिगु प्रकृतिया नियम। मां या लुमुजलं प्याहाँ वयो पिनय्या तःनु, चिकु,व फय् नपां ल्वाङः जुयमालिगु जीवनया रीत। ब्वाया सुरक्षाया लक्ष्मण रेखा पुल थःगु हे तुतिखय् दाङ थःता थमं सुरक्षित याङ जुयगु इलय् गनां (बाजं) सतांचां लिङ हम्हा बखुं थें जीवनया सुरक्षित कोठाय् नुगः भाराभारा मिंक च्वङः च्वनय् मःगु जिन्दगीया खाइगु सबः नं मकायागु मखु। अथेनं कन्हेया जिन्दगी बांलाक छगू न्हूँगु बसन्त ह्वयकेगु मतिं जि स्नातक ब्वनय्गु इच्छां ख्वप देशय् वया। देया तस्कं बांलागु शिक्षा बिइगु, ज्ञान विज्ञानया केन्द्र दय्केगु मतिं हज्याङ च्वंगु छखा छँ छम्हा स्नातकया नारा पुवांक शिक्षाया मताजलं ज्ञानया तुइजला लुइकेता कुतः याङ च्वंगु ख्वप दे या महिमा न्यँ न्यँ न्यनय बलय् गुलि माकु अलय् थियबलय् गुलि साइ धाय्गु तः ह्नांगु इच्छा ज्वङ वयाम्हा जि छम्हा नकतिनि यौवनया लुखाँ प्याहाँ वयाम्हा ल्यासेचाम्हा म्ह्याय मचा। नां जिगु सरिता।

छँ नं वयागु इलय् जिमिमां नं धायो द्यूगु बचं जिगु जीवनया लाँपु भः पियो जिगु जीवन न्ह्याक च्वङा। सरिता यचुगु पवित्रगु छपु खुसी। अपलं मनूत थ्वहे खुसी वयो पवित्र जुयगु मति तै। अपुं नपां बचय् जुयो जू धः गु खाँ जिगु नुगलय् दः।

जिवया, छम्हा गामय्या भतिचा सतिगु नाता क्यंम्हा तताया भरय्। वयकया जहान छम्हा ड्राइबर। जिं आदर याङ धाय् जिचा दाजु (भिनाजु)। गामय् झःबलय् जि मां ब्वा नं धात्थें हे जिचाभाजु व म्ह्याय् थें हे याङ मानय् याङ नकिगु। अलय् थः स्वनिगलय् च्वङ च्वङागुया नातां थःता नं आना हे ब्वंकय्गु सल्लाह बियो द्यूगु तता नं थः केहेँ स्वयो अपलं माया याङ तय्गु बचं ब्यूगु व फुक्क देखावती वनावती जक जूगु खाँ सङकटया इलय् तिनि सिय दता। वयकपिनिगु विश्वासया डूङगाय् च्वङ वयाम्हा जिता खुसी दथी हे त्वतः तकल। जि बाम्हा काम्हा थें जूला। जीवन वारिनं मथ्यं पारि नं मथ्यं खुसीया दथ्वी लात' धः थें जुइगुला दकः छकयां तस्कं ग्याङागु खः। अथेनं छुं भाति ज्ञानया पापु बुइकः ब्वय सय्के धुंम्हा जिगु नुगलय् छुं भाति साहित्यिक कवचं कर्ण थें घृणाया बाणं थः ता बचेयाय् सय्कागु दः। अभिमन्यू थें चक्रब्यूह तछ्याङ द्वहँ वाङा। अथेनं जी उगु चक्रब्यूह खय् दुनय् कुंकः मच्वङा। विद्रोहया सः जिं विद्यार्थी जीवनय् छुं भाति सय्का।

जि थःगु छँ त्वः त मां ब्याया मायां तापाक्क छम्हा तता नांया मनूया विश्वासय् थाना वया। व ङालाय्ता ब्रत च्वङागु नाटक याङ च्वंम्हा ब्वहचाय्गु जालय् तः क्यनय् ताङाम्हा ङा मखुजी, कःलि (गंगटा) जुयो प्याहाँ वय मफःगु जुसा जि छम्हा तस्कं दांम्हा , धेबा म्वायक लहिइम्हा भ्वातिं हे याङ तैगु ज्वी। व अरब, कतारय् हे वाने म्वायकः दांम्हा ज्यामि याइगु अमिगु जः जिं लिपा तिनि थुला। विदेशय् मखु जी थःगु देशय् हे आखः ब्वँ वयाम्हा मनू छखा छँ या जालय् कुंकः च्वनय् मालय् तांगु खः।

तता धःम्हा सिया मचात नेम्हा, जि कलेजं ल्याहाँ वयो जा हे मनःसिं अमिता स्कूले तय यंकेय् मःगु। सुथाय् त्यलं दाङ वसिबाँ पुङः, नि नाः कायो च्या दाय्क कोठाय् कोठाय् तय् यंकःय् मःगु अलय् हथाय् पथाय् सं कलेजय् वानय्गु। कक्षा कोठाय् द्वहँ वानय्ता 'जि द्वहँ वय फैला थें ? जक न्यनय् म्वःगु दिन हे मरु। भालाकुला सिलय्गु, वस हियगु जा थुयगु, तरकारी न्याँ वानय्गु फुक्क फुक्क ज्या जिगु। जि भ्वातिं अपुं मालिक। जि आखः ब्वँ वयाम्हा मनू ब्वनय्गुयां तापागु खाँ जुल, इलय् कलेजय् तक वानय् मखां। अमि पाहां वइखुनं जिगु कलेजया लाँपु त्वधुलि। बः न्हि लिबाक्क सर्भिस याइम्हा जि होटेल गर्ल्स बेराथें, अमिसं जिता स्वइगु मिखा पाङ वल। मानौ जि अमिगु गःसि खय् हिङ थाहाँ मवांसी मंगाम्हा तुसिमा हे भःपियो

बुलुहुँ जि प्रति अन्यायया धलं चियो हल । उलिजक गना खः दक जिं मां ब्वा नं छ्वयो हःगु अन्न लाजा, मुस्या, जाकी नं अमिसं हे नयो बिल । अलय् अथे छाय् याङागु धाया बलय् जिकय् उल्टा कोठा बः फ्वन । मखुसा छँ नं प्याहाँ हुँ धाल । जि गना वानय् छ्याय् ? गय् याय् ? जुल । उखुनं चच्छी जि ख्वया । जिमां लुमांक ख्वया । ब्वा लुमांक ख्वया । अलय् थः बुगु थाय्, गां लुमांक ख्वया । जिगु मिखालं गामय्या खुसी बः वथें ख्ववी बः वगुलि फ्वङा फुक्क प्यात । कन्हे सुथाय् गुबले जुइथें धाय्गु मतिं जिगु मिखालय् न्हयों वय् हे मफः । मनयँ पुलांगु खाँ कुकिचां क्वाथें क्वाङं तुं चवन ।गुब्ले सुथाय् जुइथें दक मन आयबुक चवङा ।

सुथाय् जुल मनय् खाँ ब्वङ चाय् नाः बुयो वथें वयो चवन । जि उबले तस्कं ङ्यातुगु मन ज्वङ कलेजय् वाङा । पुन्ही थें चकांगु ख्वालय् छत्थुं हे औंसी वगु खाङ जि पासां जिता कुतुकुल खाँ न्यनः । जिं मधसिं नं चवनय् मफूत । थःगु सुख दुःखया खाँ न्ह्याब्लें कानय्म्हा पासा मिनाता छसिकाथं खाँ काङा । पासां जिगु खाँ न्य न्यं ख्वबी लल मल धाय्कल । वं जिता वयागु हे छँ वयो नेन्हू पेन्हू चवँ जक धाल । अलय् मेगु ब्यवस्था याय्गु स्वय् धाधां थःगु तुतिखय् थः दानय् मःगु खाँ कान । धात्थें जि उगु थासं दङ वया जि पासाया शरणय् वया । विदेशय् पासपोर्टया म्याद फुङ थःगु देया राजदूतावासय् शरण कः वयाम्हा थें । मन भातिलयतःसां कन्हेया सुथाय् छु जुइगु ज्वी दक मन भः भः न्हूल ।

मिना छम्हा राजनीति कार्यकर्ता, अन्यायया विरुद्धय न्हयाब्लें ल्वाङ चवनिम्हा । मिसा मस्त ग्याङ चवंगुलिं हे घरेलु हिंसा, महिला हिंसा जुयो चवंगु । अलय् आर्थिक रुपय् समानता मदय्कं मिसामस्त न्हयाब्लें 'म्ह्याय् मचाय्गु कर्म, पराजितया जिन्दगी कः घाङ अभागिया संज्ञा ज्वङ म्वाय मालिगु वयागु खाँ खं जि तस्कं हे प्रभावित जुया । थःगु गामय् कतयाय् छँ वनिम्हा म्ह्याय् मचाता आखः मब्वंकसें मथां बियो छ्वइगु बाल-विवाह प्रथा बुह्राम्हा सिता लाखा कायो बियो छ्वइगु अनमोल विवाहया विरुद्धय बाल क्लवय् चवङ ज्या साङागुखाँ सरिताकय् लुमाङ वनि । तर वं वर्गीय खाँ मथु । समाजय् शोषक व शोषित वर्ग दइगुलिं शोषित वर्गया हिः चति नयो शोषकत तः तः ग्वारा जुइगु खाँ मिनाया खाँ खं जिं थुइका । गरिबया म्ह्याय्मचा जक दांपुं जुयो न्हयागुनं याय् ज्यूपुं दाश्रो दर्जाया नागरिकजुइगु, गरिबपुं मिसात हे बोक्सीया द्वपंनय् कसा नइगु खाँ मिनां थुइक यंकसेलिं जिगु मनय् नं चाय्कं मचायकं वर्गीय लाँपुं ङायो वानय्गु निर्णय याङा । थःगु वर्गया उत्थानया निंतिं जि नं मिनाया लिनय्-लिनयँ वाङा । छगू न्हूगु सुथः हय्ता ।

जि छगू निजी स्कूलय् आखः ब्वंक वाङा । छँ नं छ्वयो हैगु धेबा खय् मां ब्वाया हिचःतिया नास्वागु बासना दःगुलि अः जिगु परिश्रमया बासना दःसेलिं मनय् छगू काथंया सन्तोषया स्वं ह्वःगु जिं ताय्का । जि छम्हा स्थानीय पासाया छँ कोठा छक्व कायो चवङा । पासा भिं, पासाया परिवार नं तस्कं भिं । जिगु दुःख सुख खय् पासां फयाथें ग्वाहाली नं याङ चवंगु खः । जिं नं छँजः पिसं याथें इलं लाइबलय् याङ वियागु ग्वाहालीं छँ थुवः काकी लय्तः । छुं भाति सागु ज्वरय् याइबलय् जिता त्वः मफिइक । बुइँनं वैगु तरकारी जिता मब्यूसें मनं ।

कोरोना ल्वय् बुलुहुँ हलिमय ङाङ वसेलिं स्कूल व कलेज नं तिकय् बिल । अलय् जिगु जीवनय् नं हकनं छगू धाकु फय् वल । छँ वानय्ता लकडाउन नपां गाडी चलय् मजु । छँ नं धेबा छ्वयो हय् मछिं, बैंक मचः । अलय् थःगु हे काथं दुःख याता न्ह्यतु न्ह्ययो म्वाङ चवङागु नं च्याला गुला फुतः । अथेनं ख्वप दे या स्थानीय मनूया चकांगु नुगलय् जिगु जीवन गालय् मदुं । थौं हकनं ब्वनय् कुथि चाय्क बियगु निर्णय जुसेलिं जिगु जीवनया तिङ तःगु लुखा चःगु थें जुल । छत्थुं हे चा खिङ सुथः त्वगु थें जुल । छखय् कलेज चाल । जिगु ब्वनय्गु इच्छा नं पू वानिथें चवन । मेदखय् जिगु लजगाया लाँपु नं चाल । थःगु तुतिखय् दानय् फैगु मति वान । तस्कं काथं मछिंक अनलाइन कक्षा मकायागु नं मखु । थः कय् इन्टरनेटया लाइन मरुसां प्रिन्सिपल सरं स्कूलय हे ब्यवस्था याङ ब्यूगु नं खः । अलय् अपलं अभिभावकत गरिबपुं जूगुलिं उगु कक्षाखय् ब्वंकय्गु सक्षम मजू । कन्हे निसें स्कूलय् हे सः त ब्वंकय्गु निर्णय जूसेलिं हकनं छक थौं या चा मिखा ह्वातां चाय्क हे फूत । थःगु हः नय् चवङ तस्कं माया याइपुं विद्यार्थीत स्वय खानिगु मतिं लय्तायो धिमेथाङ चवंगु मनं न्हयों गना ताना ग्व ? जिं मसिल ।

गनां व लायँ इङ नकिगु सहयोगया जा फ्वङः नयमालि दकतस्कं ग्याचिकुं पुगु जिगु मनय् श्रम याङ नय्गु बिचलं थाय् काल । परिश्रमया फल साइगु नं जिं सिया कतं कायो नकिगु स्वयो थःगु लाहातं नयगु गुलिसा धाय्गु खाँ अपलं मनू तय्सं अनुभव यागु हे खः जुई , लसताया फांगां फायो परिश्रमया लासा लायो, आशाया फ्वंगा तयो देनेगु कुतः यायां मू पुला बलय् खाः हाल । सुथाय् जुइगु सङ्केतं मन लय् लय् ताल । सुथाय्या सिचुगु फसं जिता कुचु कुचु मिंक थाङ चवन । कोरोनाया त्रासं सातु वाङ चवंगु भीगु समाजय् व नपां सुरक्षित जुयो हछ्याय्गु मतिं नुगः चकाङ वल । मन न्हय्ल हल ।

ख्वप नगरपालिकाया ज्या झ्वः त

स्वास्थ्य मापदण्ड पालना यासे ब्वनय्कुथि चाय्केगु

मंसिर २९

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुइ ख्वप नगर दुनयया सामुदायिक माध्यामिक ब्वनय्कुथिया हेड मास्टरपुं नपां छगू बैठक जुल ।

मचातहे ब्वनय् कुथि स:त आखः ब्वंकय्गु बिषय छलफल याय्ता सः तगु बैठकय् नगर प्रमुख प्रजापतिजुं नगर शिक्षा समितिया बैठकं ख्वप नगरपालिका दुनय्या सामुदायिक व निजी ब्वनय् कुथित अनलाइन कक्षा नं न्ह्याक–न्ह्याकंतुं स्वास्थ्य सुरक्षा मापदण्डय् च्वङ, सुरक्षित काथं जक ब्वनय् कुथि चाय्केता सल्लाह बियो दिल ।

ख्वपय् ब्वनामिपिनिगु शैक्षिक स्तर च्व जाय्केता नपां थुगुसीया शैक्षिक स्तर सिर्तिं मवांकय्ता मचात ब्वनय्कुथि हे स: त छसिकाथं कक्षा चाय्के बियगु निर्णय याङागु खाँ ब्याकसे ब्वनामिपिनिगु स्वास्थ्यसं छु समस्या वसा तुरुन्त ब्वनय्कुथि तिय मालिगु अवस्था नं वयफः दक नगर प्रमुख प्रजापति जुं सचेत याङदिल । नपां ख्वप नगरपालिका दकलय् न्हँपां गथे जुइ दक स्वयगु काथं च्यागू, गुगू व हिगू तगिंया कक्षा निं चाय्के बियगु खाँ क्वः छिङागु खाँ ब्याक दिल ।

बैठकय् हिं स्वंगू मा.वि. मध्ये हिं न्यगू मा.वि. या हेड मास्टर पिसं नगरपालिकाया निर्देशन काथं सुरक्षाया माप दण्ड बांलाकः पालना याङ न्ह्याकय्गुलि थ:पुं तयारी द:गु खाँ काङ दिल । अपलं हेडमास्टरपिसं अनलाइन कक्षा नं मदिकसें ब्वनामि पिन्ता ब्वनय्कुथि हे स:त नपां नपां ब्वंक: यंकेगु बिच नं प्वंक दिल । नगरपालिकां ब्वनय् कुथिया निंतिं इङ ब्यूगु वर्कसित तस्कं ज्या लगय् जूगु, आखः ब्वंकय्गु झ्वलय् सुं ब्वनामिपुं बिरामी जूसा अमिता ब्वनय् कुथि दु मकाय्गु नं खाँ काङ दिल ।

नगर प्रमुख, उपप्रमुख जुपुं सामुदायिक ब्वनय्कुथि निरीक्षण

मंसिर ३०

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व उप प्रमुख रजनी जोशीया न्ह्यलुवाय् जनप्रतिनिधिपुं नपांया पुचं: मंगलबार ख्वप नगर दुनय्या सामुदायिक माध्यामिक ब्वनय्कुथि झ्यायो निरीक्षण याङ दिल ।

ख्वप नगरपालिका नगर शिक्षा शाखाया बैठकं नगर दुनय्या ब्वनय्कुथिसं मचात हे ब्वङ भौतिक उपस्थितिखय् स्वास्थ्य सुरक्षा सम्बन्धी मापदण्ड पालना याय्गु याङ छसिकाथं पुस १ गते निसें च्यागू, गुगू, हिगू तगिंया कक्षात पालंपः याङ चाय्कः न्ह्याकय्गु निपं नपां उगु ब्वनय् कुथिं छु गथे ब्यवस्था दः धाय्गु जानकारी काय्गु मतिं ब्वनय्कुथि स्वः झ:गु खः ।

निरीक्षणया झ्वलय् फुक्क धाय्थें ब्वनय् कुथि कन्हयँनिसें जुइगु कक्षा या निंतिं म: काथं तयारी व कक्षा कोठात सुचुकुचु यागु खानय् दः। नपां ब्वनय्कुथि द्वहँ वइपुं ब्वनामिपिन्ता मास्क मतसें वय मरुगु, साभूंथाङ लाहा सिलय्गु, स्यानिटाइजरया व्यवस्था याङ त:गु दः ।

थ्व हे झ्वलय् भौतिक उपस्थितिखय् जुय तांगु ब्वनय्कुथि न्ह्याकय्ता अ:पुक व सुरक्षित याय्ता ख्वप नगरपालिकां नगरदुनय्या सामुदायिक ब्वनय्कुथि लाहासिलय्ता साभुं व क्लोरिन ग्वाहाली यागु दः ।

नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिया पुचं विद्यार्थी निकेतन मा.वि., शारदा मा.वि., बासु मा.वि., सरस्वती विद्यागृह, वागीश्वरी मा.वि., आदर्श आजाद मा.वि. झ्यायो स्वः झ:गु जुलसा उप प्रमुख रजनी जोशीया न्ह्यलुवाय् झ:पुं पुच:लं शान्ति निकेतन मा.वि., तारा मा.वि., गणेश मा.वि., मेधामा.वि., पद्म मा.वि., जागृति मा.वि. सं स्व झः गु खः ।

निरीक्षणय् ख्वप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वः, वडा नं. ३ या वडाध्यक्ष राजकृष्ण गोरा, भक्तपुर नगरपालिकाया प्रशासकीय अधिकृत दामोदर सुवाल लगायतपुं नं झ:गु खः ।

कलेज न्ह्याकय्‌ता प्राचार्यपुं नपां बैठक

पुस १

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायो सुई ख्वपया कलेज गथे न्ह्याकय्‌ फै धायगु विषय ख्वप नगर दुनय्‌या कलेजया प्राचार्य पुं नपां बैठक जुल ।

ता: ई निसें दिकु याङ त:गु कलेजत ब्वनामिपुं कलेजय्‌ हे स:त कलेज न्ह्याकेगु विषयसं च्वंगु बैठकसं नगर प्रमुख प्रजापति जुं ख्वपया शैक्षिक विकास व उन्नतिया लागिं ख्वपया ब्वनय्‌कुथि व कलेजं बांलागु भूमिका म्हेत: च्वंगु खाँ ब्याकसें सामुदायिक व संस्थागत शैक्षिक संस्थाया दथ्वी गुणस्तरय्‌ नं उथिंयंक हछ्याङ यंकेगु उद्देश्यं ख्वप नगरपालिकां थी थी ज्या ज्व:त हछ्याङ च्वंगु खाँ काङ दिल ।याय्‌ फ:पुं सक्षम स्थानीय तहं विश्वविद्यालय न्ह्याकय्‌ दय्‌म:गु बिच: प्वंक दिसे नगर प्रमुख प्रजापति जुं ख्वप नगरपालिकां शैक्षिक क्षेत्रया विकासया लागिं सकलें लाहापा स्वाङ हज्याङ च्वङागु खाँ ब्याक दिल । वयकलं कलेज न्ह्याकय्‌गु व लकडाउनया इलय्‌ शुल्क समायोजनेय्‌ नं नगरबासी अभिभावक ब्वनामिपुं, ब्वंकिपुं शिक्षक–शिक्षिकापुं, विद्यालय सञ्चालक पुं व वनपां स्वापु द:पुं सकल सिया राय, सुझाव कायो च्वङागु खाँ नं ब्याक दिल ।

उप-प्रमुख रजनी जोशीं पुस १ गते निसें नगरपालिकां म: काथं सुरक्षायासे सतर्कजुसे च्यागु, गुगू व हिगू तगिं चाय्‌के बियगु खाँ ब्याकसें ब्वनामिपिन्ता स्वास्थ्य मापदण्ड काथं सुरक्षित याङ उपलब्धीमूलक ढंगं ब्वनय्‌कुथि चाय्‌के म: धायोदिल ।

बैठकसं नगर दुनय्‌या क्याम्पस प्रमुख पिसं नगरपालिकाया निर्देशनकाथं सुरक्षाया मापदण्डया पूर्ण पालना याङ ब्वनय्‌ कुथि चाय्‌केगुलि थ:पुं प्रतिबद्ध द:गु नपां अनलाइन कक्षात नं अजनं परिस्कृत याङ यंकेगु बिच: प्वंक दिल ।

बैठकय्‌ झ:पुं ११ गू कलेजया प्राचार्य पुं व प्रतिनिधिपिसं नगरपालिकाया निर्देशन काथं स्वास्थ्य सुरक्षाया मापदण्ड पालना ब्वनय्‌कुथि हे स: त: भौतिक उपस्थितिखय्‌ कक्षा न्ह्याकय्‌गुलि तयार द:गु, अनलाइन कक्षा नं बांलाक यंकेगु अलय्‌ मनोपरामर्श कक्षात नं न्ह्याकय्‌गु खाँ ब्याक दिल ।

लकडाउनया ई ज्व:छि ख्वपया फुक्क धाय्‌थें कलेजय्‌ अनलाइन पाखं ब्वंक वयो च्वंगु परीक्षा, भर्नायाय्‌गु ज्यात न्ह्याक वयो च्वंगु खाँ ब्याकसें ब्वनय्‌ कुथि हे स:त भौतिक उपस्थित खय्‌ कक्षा न्ह्याकय्‌ता ब्वनामिपुं व अभिभावक पिनि पाखं सुझावत वगुलिं शैक्षिक सत्र सदुपयोग याय्‌ता नं भौतिक उपस्थितिखय्‌ कक्षा न्ह्याकय्‌ म:गु बिच: त बियो दिल ।

बैठकसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रामलाल श्रेष्ठ, ख्वप नगरपालिका शिक्षा, संस्कृति तथा स्वास्थ्य समितिया दुज:पुं रविन्द्र ज्याख्व:, उकेश कवां, प्रेमगोपाल कर्माचार्य, छोरी मैयाँ सुजखु पुं नं झ:गु ख: ।

इनाप

ख्वप नगरपालिका पाखं पिथाङ च्वंगु **ख्वप पौ ब: छि पौ** खय्‌ बांलागु च्वसु त बियो ग्वाहाली याङ दिसँ । उगु रचनाया ल्य: ज्या याङ **पारिश्रमिक** बियगु खाँ ख्वप नगरपालिकाया २०७७ श्रावण २६ गते च्वंगु बैठकं क्व: छ्यूगु खाँ ब्याक च्वङा ।

सम्पादक
ख्वप पौ

ख्वप नगरपालिकाया न्हय:छकगू स्थापना दिवस

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवालया मू पाहाँलय् ख्वप नगरपालिकाया न्हय:छकगु स्थापना दिवस पौष २ गते बिहिबार ख्वप इञ्जिनियङ कलेजया सभाहलय् पानसय् मता च्याक: न्ह्याकगु जुल ।

ज्या ज्व:सं सांसद सुवाल जुं स्थापना दिवसया भिंकामना यासें सांस्कृतिक नगर ख्वपया सम्पदा म्वाक: तय्ता ख्वप नगरपालिकां याङ च्वंगु ज्या च्वछासे थजगु ज्या मदिक्क न्ह्याकं तुं च्वनय्म: धायोदिल ।

प्रेम सुवाल

वयकलं सत्ताय् वांपु दल या ल्वापु सैद्धान्तिक मखुसें भागवण्डा मिलय मजुयो ल्वापु थयो च्वंगु खाँ कुल दिसे भ्रष्टाचार, अनियमितता व भागवण्डा २०४६ साल लिपाया छगू नं सरकारं पाङ तय मफूगु खाँ ब्याकसे ख्वप २ वडाय् लागु भक्तपुर साना उद्योग क्षेत्र दुनयँ त: त: सिकं स: प्याहाँ वइगु ध्वनि प्रदुषण, कुँ अलय् जिवय्ता मनिंगु तेजाब पिकायो रसायन प्रदुषण याइगु टेक्सटाइल, डाइङ, प्लाष्टिक, रंगरोगनया उद्योग त आनानं चिइक: यंकय् म:गु जनताया बिरोधया स: ब्यक्तिगत व मय्यो याङ च्वंगु मखु धायोदिसें स्थानीय जनताया स्वास्थ्यनपां स्वापु द:गु जूगुलिं उगु उद्योगतय्ता ख्वपया पुलां पुलांगु परम्परागत सीपया हस्तकलाखय् आधारित साना उद्योग क्षेत्रया काथं ब्वलांकय् म: धायोदिल ।

कोरोना भ्वल्वयया हुनिं ता ई निसें ब्वनय्कुथित तिङ: त: सेलिं ब्वनामिपिनी ब्वनयँ मखाङ च्वंगु खाँ न्हिँ थांसे सांसद सुवालजुं ब्वनय् कुथित चाय्केगु विषय शिक्षा मन्त्रालय व स्वास्थ्य मन्त्रालययया खाँ नेताजि जुयो च्वंगुलिं विद्यालय ब्यवस्थापन समिति, शिक्षक, ब्वनामि व अभिभावक जु पिनि अथेयाय् थथेयाय् मदयो च्वंगु खाँ ब्याक दिल । वयकलं ख्वप नगरपालिकां कोरोना भ्वल्वय मपुंक: पाङ तय्ता याङ च्वंगु कुत: च्वछाय्बहजु धायो दिसे इमान्दार व नैतिकवान दक्ष जनशक्ति ब्वलांकय्ता ख्वप नगरपालिकां थी थी कलेजत न्ह्याक: वयो च्वंगु खाँ काङ दिल ।

नेमकिपाया केन्द्रीय दुज नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं 'पुर्खा दयक: तकगु सम्पति, झीगु कला व संस्कृति' या नाराता सार्थक याय्ता स्थानीय जनताया ग्वाहाली खय् थानाया सम्पदात ल्हवनय्-कानय् याङ म्वाक: तय्ता कुत: याङ हज्याङ च्वंगु नपां राज्यं छ्वयो हैगु अपलं बजेटत स्थानीय तहलय् छ्वयो हयम:गु अलय् म: काथं छु किता म: गु ख: उकि खर्च याय्गु याङ योजना क्व: छियगु अधिकार स्थानीय तहता बियम: धायो दिल ।

वयकलं 'का.रोहितं कल्पना याङ दुय्थेंया 'सच्छिदा लिपाया ख्वप दे थें (१०० वर्ष पछिको भक्तपुर) दय्केगु नगरपालिकाया म्हगस ख: । जिमिसं वहे साफूयाता (मार्गदर्शन) लाँपु क्यंङ च्वंगु भ: पियो ज्या साङ च्वङागु द: धायोदिल । वहे काथं सांस्कृतिक प्रशिक्षण, सम्पदात म्वाक तय्ता ल्हवनय्-कानय् व दानय्गु ज्या सांस्कृतिक ज्याज्व: त व झीगु थ:गु मौलिकता ल्यंक: ज्या साङ: च्वङागु थुकियाय् हे कथहं (सिलासिला) ख: धायोदिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं न्ह्यागु नं ज्या याय् निंतिं सिंहदरबारय् वानय् मायक त:गू संघीयताता हेपेयाङ च्वंगु ख: धायोदिसें स्थानीय जनताया माग काथं भक्तपुर साना औद्योगिक क्षेत्र दुनयया धू, कुँ पिकायो प्रदुषण याइगु उद्योगत चिइक छ्वय्ता उद्योग मन्त्री, उद्योग राज्य मन्त्री, उद्योग क्षेत्र ब्यवस्थापन समितिया पदाधिकारीपिन्ता त:क हे अनुरोध याङ वयो च्वङागु खाँ ब्याक दिल ।

सुनिल प्रजापति

लसकुस न्वचु तयो दिसे नेमकिपाया केन्द्रीय दुज: नपां वागमती प्रदेश सभाया दुज: सुरेन्द्र राज गोसाइँ जुं सत्ताय् च्वङ च्वंपु पार्टीया थ: दुनय्या कलहं देशय् राजनैतिक संकट वयो च्वंगु अलय् दे विकास जूगु मखुगु खाँ बयबय याङ जनताता झाङ्ग लाय्गु ज्या याङ च्वंगु द: धायो दिल ।

सुरेन्द्र राज गोसाइँ

वयकलं कोरोना भ्वल्वययाहुनिं ख्वप देया शैक्षिक स्थिति ग्यापुसे च्वंक: क्वहँ वाङ च्वंगु खाँ ब्याकसें ख्वप नगरपालिकां शिक्षा क्षेत्रय् न्हूँ न्हूँगु अभ्यासत याङ ब्वनय् कुथिया स्तरोन्नतिया निंतिं बिच: याय म:गु, ख्वपय् नमूना शिशुस्याहारत चायके म:गु अलय् ख्वपया सामुदायिक व संस्थागत ब्वनय्कुथिसं सामाजिक शिक्षाया प्रयोगशाला त दयक हछ्यायम:गु सुझावत बियो दिल । नपां छु नं इलय् वइगु विपद् व संकटय् जनप्रतिनिधि पुं व कर्मचारीपुं समर्पित जुयो जनताया सेवा याय् म:गु, शिक्षा, स्वास्थ्य, विकास निर्माणया नपां नपां कोरोना भ्वल्वय मपुंक: पाङ तय्ता ख्वप नगरपालिकां याङ च्वंगु ज्या देशां देछिया पालिका तय्या निंति प्रेरणादायी ज्या जुयो च्वंगु खाँ काङ दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया उप-प्रमुख रजनी जोशीजुं ख्वप नगरपालिकाया न्ह्यागुनं ज्याखय् नगरबासी जनताया रचनात्मक साथ व ग्वाहाली दयो च्वंगु खाँ ब्याकसें ख्वप नगरपालिकां याङ च्वंगु ज्या देशां देछिया स्थानीय तहया निंतिं ङालकाय् बहगु काथं सकल सिनं धायो वयो च्वंगु अलय् ख्वपया गौरव ल्यंक: तय्ता न्ह्याब्लें थाकु मचसें ज्या सानय्गु प्रतिवद्धता प्वंक दिल ।

रजनी जोशी

ख्वप जिल्लाया प्रमुख जिल्ला अधिकारी प्रेम प्रसाद भट्टराई जुं ख्वप दे याता कला व संस्कृतिया तस्कं च्वज:गु दे दय्केता ख्वप नगरपालिकां याङ च्वंगु भूमिका तस्कं स्यल्लागु, च्वछाय् बहजु दक धायो दिसे जनताया दकलय् ह:नय्या सरकार स्थानीय तह जूगुलिं भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र दुनयया उद्योगं जनतात पीडित जुयो च्वंगुलिं जनताया समस्या न्हांकय्ता थ: तस्कं तत्पर जुयागु खाँ ब्याक दिल ।

प्रेम प्रसाद भट्टराई

इतिहासविद प्रा.डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठ जुं ख्वपया ऐतिहासिक पृष्ठभूमित काङ दिसे ख्वप नगरपालिकां स्थानीय जनताया सहभागिताय् जनताया मन त्याक: थानाया विकास निर्माण नपांया ज्यात याङ वयो च्वंगु खाँ कुल दिसे ऐतिहासिक व सांस्कृतिक काथं महत्व क:घाङ च्वंगु सम्पदात व थाय्-बाय् म्वाक: ल्यंक: तय्म:गुलि ब: ब्यूसे इतिहास भुगोल, राजनीतिशास्त्र, संस्कृति व नेपालभाषा विषय ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता छात्रवृतिया ब्यवस्था याङ तस्कं च्वछाय बहगु ज्या यागु खाँ ब्याक दिल ।

पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठ

गौतम प्रसाद लासिव

ख्वप नगरपालिका नेपाल कर्मचारी एसोसियसनया नायो गौतम प्रसाद लासिव जुं ख्वप नगरपालिकाया कर्मचारीपिसं कोभिड १९ ल्वय मपुंक: मङांक: पाङ तय्ता ग्वाहालीकाथं पोशाक भत्ता व खाजा खर्चया धेबा मकसिं ग्वाहाली यागु खाँ काङ: दिसे भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र दुनय्या उद्योगं प्रदुषणं याङ थी थी सरकारी कार्यालय, कर्मचारी, अस्पताल, ब्वनय्कुथिया ब्वनामि, शिक्षकपुं पीडित जुयो च्वंगुलिं अजगु उद्योगत तुरुन्त तिक:य् बियम: धायोदिल । वयकलं स्थानीय तहया कर्मचारीपिनिगु वृतिविकास व स्तरवृद्धि याय् मफ:गुलिं कर्मचारीपिन्के निराशा पिज्व:गु खाँ कांसे दे संघीय ब्यवस्थाय् वय धुङानं स्थानीय तहया स्वायत्तता क्वत्यलय्गु ज्या जूयो च्वंगु खाँ काङ दिल ।

रामलाल श्रेष्ठ

ख्वप नगरपालिकाया प्रशासकीय अधिकृत रामलाल श्रेष्ठ जुं सुभाय् देछायो द्यूगु ख:सा नगरपालिका वडा नं. २ या वडाध्यक्ष हरिप्रसाद बासुकला जुं नं न्वचु तयो द्यूगु ख: ।

हरिप्रसाद बासुकला

ख्वप नगरपालिकाया स्थापना दिवसया लसताय् छिपुङताइ चिकासानं क्यङ द्यूगु ख:सा ज्या झ्व:या मू पाहां सांसद सुवाल जुं कासा स्यनामि दिपक श्रेष्ठ जु याता टाई चि सुट नं ल: ल्हाङ द्यूगु ख: ।

प्रतिनिधिसभा संसदीय समिति पाखं उद्योगया अनुगमन:

पुस ३

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया संघीय सांसद प्रेम सुवाल, ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व प्रतिनिधिसभा उद्योग व वाणिज्य व श्रम व उपभोक्ता हित समितिया सभापति विमल प्रसाद श्रीवास्तवया न्ह्यलुवा भ्ह:पुं संसदीय समितिया दुज:पिनी दथ्वी शुक्रबार नगरपालिकाया सभाकक्षसं छलफल ज्या ज्व: जुल ।

भक्तपुर साना औद्योगिक क्षेत्रया प्रदुषण याङ च्वंगु थासय् हे भ्हायो स्वयगु मतिं भ्ह:पुं सांसद पिनिगु पुचलं भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र दुनय्या उद्योग आना हे वाङ स्वयगु ज्या क्वचायक ल्याहाँ भ्हायो ख्वप नगरपालिकाय् सभाकक्ष छलफल जूगु ख: । उगु पुच:ता नगर प्रमुख प्रजापति जुं तक्वातपुली पुइक: खादा क्वखायक लसकुस याङ दयूगु ख: ।

बैठकसं सांसद सुवाल जुं ख्वपया हस्तकलाखय् आधारित पुलांपुलांगु परम्परागत सीप त स्वाक: ल्यंक तयो उकिता ब्यवसायिक ढंगलं न्ह्याकय्गु मतिं निस्वांगु भक्तपुर साना उद्योग क्षेत्र अ: त:त:स: पिज्वयक् ध्वनि प्रदुषण,कुँ व रसायन (तेजाब) पिकायो प्रदुषण याइगु उद्योगत चाय्केगु ज्या जूगु, गुकिं स्थानीय जनताया स्वास्थ्यसं बांमलाक असर जुयो च्वंगु नपां उद्योग क्षेत्र दुनयँ जालसाजी जुयो च्वंगु खाँय् जनतां गुनासो याङ च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

वयकलं भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र आनानं चिइक: यंकेता म: काथं पलाल्ह्यता अनुरोध यासे उद्योग व वाणिज्य व श्रम व उपभोक्ता हित समितिसं पेश यागु उजुरीखय् मथां हे म काथं सुनुवाई याइगुलि विश्वास प्वंक: दिल ।

बैठकसं नगरप्रमुख प्रजापति जुं भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र निस्वांगुया मू हुनि व अ: जुयो च्वंगु अवस्थाया खाँ काङ दिसें औद्योगिक क्षेत्रया ज: ख: ख्वप नगरपालिका, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, महानगरीय प्रहरी परीसर, ब्वनय्कुथित, अस्पताल व ख्वपया लायकु स्वाङ च्वंगु खाँ ब्याकसें सरकारं यागु प्रतिवद्धताकाथं भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्रं फछिंफक्व: मथां कुँ , स: (ध्वनि) प्रदुषण याइगु उद्योगत चिइके बियम:गु माग याङ दिल ।

वयकलं गुलिं त: त: ह्यांगु उद्योगं नगरपालिकाता पुलय म:गु कर तकनं मपूसें यो योथें चलेयाङ, प्रदुषण याङ जनताया स्वास्थ्य बांमलाक असर लाक च्वंगुलिं पटक–पटक जनताया माग काथं प्रदुषण पिल्हवइगु उद्योगत चिइके बियता याङागु माग सरकारं ध्यान मत:गुलि संसदीय समिति जनताया माग सम्बोधन याइगुलि नगरपालिकां आशा कायो च्वंगु खाँ प्वंक दिल ।

बैठकसं प्रतिनिधिसभा उद्योग व वाणिज्य श्रम व उपभोक्ता हित समितिया सभापति विमल प्रसाद श्री वास्तब जुं स्थलगत अध्ययन समिति पाखं ब्यूगु प्रतिवेदनया लिधांसाय् नेप:या सरकारता म: काथंया निर्देशन बियगु नपां स्वापु द:गु फुक्क निकाय तय्तानं घ्वातुघ्वाङ थुइकय् बियगु ज्या याङ ग्वाहाली याय्गु प्रतिवद्धता प्वंक दिल ।

भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र ब्यवस्थित ढंगं न्ह्याक च्वंगु मरु, उद्योग क्षेत्र दुनय् सुचुकुचु नं बांलाक याङ त:गु मरु धायो दिसे सांसद श्रीवास्तवज्यूं ख्वप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं, कर्मचारी, स्थानीय प्रशासन व स्थानीय पीडित जनताया मंक कुतलं औद्योगिक क्षेत्र चिइकेता म: काथं पला छियम: धायोदिल ।

समितिया दुज: भीमसेन दास प्रधान जुं मानववस्ती नोक्सान जुइक, प्रदुषण पिल्हवइगु उद्योगत चाय्के मरुगु खाँ न्हिथांसे नेप:या सरकारया निर्णय काथं स्वनिग: दुनय्या प्रदूषण

पिल्हवइगु उद्योगत हिइकय् म: धायो दिल। वहे समितिया सांसद नपां अध्ययन समितिया कजि देबेन्द्र पौडेलजुं ख्वपया म्हासिइका पिब्वयो च्वंगु व गौरबयाय् लाइकगु संस्कृतित स्वाक: तय म:गु खाँखय् ब: ब्यूसे ख्वपया कला, संस्कृति व सम्पदात म्वाक: तय्ता व स्थानीय पीडित जनताया गुनासो सम्बोधन याय्ता समिति प्रतिवद्धमि जूगु खाँ काङ दिल।

बैठक समितिया सांसद सुजाता परियारजुं भक्तपुर औद्योगिक क्षेत्र दुनयया उद्योगया आना हे वाङ स्वयो आनाया धात्थेगु समस्या थुइके द:गु खाँ कांसे पीडित जनताया दु:ख फछिंफक्व: मथां ज्यनि धायोदिल।

संसद प्रमोद शाह जुं मानव बस्तीया दथ्वी चायक त:गु उद्योगं मनूया स्वास्थ्यसं लाक च्वंगु बाँमलागु लिच्व: नपां समस्या तस्कं संवेदनशील जूगुलिं उद्योग राज्यमन्त्री, उद्योग ब्यवस्थापन कार्यालयं निरीक्षण याय धुंकानं समस्या मन्यंसें सुंक च्वङ च्वंगु दु:ख या खाँ ख: धायोदिल।

वहे ज्वलय् नगरप्रमुख प्रजापति जुं समितिया सभापति श्री वास्तब जु व कार्यदलया कजि पौडेल जुयाता भक्तपुर साना उद्योग क्षेत्रया कुँ, धू, स:(ध्वनि) प्रदुषण पिल्हवइगु उद्योगया विषय उद्योग वाणिज्य व आपूर्ति मन्त्रालय, उद्योग विभाग, घरेलु व साना उद्योग कार्यालय, औद्योगिक क्षेत्र ब्यवस्थापन लि. नपांया थी थी स्वापु द:गु निकायखय् अ:त:क च्वयागु पौया प्रतिलिपि व स्थानीय पीडित जनता व ख्वप नगरपालिकाता पुलय म:गु बाकिगु कर नपां थी थी न्हि ल्याखय् च्वङागु बैठकया निर्णयया प्रतिलिपि व थी थी पत्र-पत्रिकाय् पिथांगु बुखाँ तय्गु प्रतिलिपि नपां म:गु कार्वाहीया लागिं सभापति जूयाता अनुरोध नपांया ध्यानाकर्षण पौ ल:ल्हाङ दिल। नपां कजि पौडेल जुयाता कर्मचारीपिनि पाखं नेपाल कर्मचारी एशोसियसन भक्तपुर एकाइ समितिया नायो गौतम प्रसाद लासिव व स्थानीय पीडित पिनि पाखं विनोद चरण राय जुं नं स्थानीय जनताया उजुरी नपांया ज्ञापनपत्र ल: ल्हाङ दिल।

वहे ज्वलय् नगर प्रमुख प्रजापति जुं समितिया सभापति श्रीवास्तवजुता ख्वपया लोकं ह्वागु 'म्हवँखा झ्यो' मतिनाया चिं काथं ल: ल्हाङ दिलसा भ्र:पुं सकलें सांसदपिन्ता ख्वप नगरपालिकाया पिथनात नपां नगरपालिकापाखं पिथांगु सम्पदा ल्हवनय् धुंकगु व ल्हवङ च्वंगु 'किपा मुना साफू' उपहारकाथं ल: ल्हाङ दिल।

ख्वप नगरपालिकाया उप-प्रमुख रजनी जोशी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रामलाल श्रेष्ठ, कार्यपालिका दुज: व पीडित जनतात नं भ्र:गु उगु बैठकसं ख्वप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्व जुं नं न्वचु तयो द्यूगु ख:।

तु पिइपुं किसान तय्‌गु आन्दोलनया ऐकेवद्धता

यँ, थ:गु हिच:ति हायक ज्या साङ: कमे याङागु तू मियागु धेबा मागे याङ किसान तय्‌सं आन्दोलन याङ च्वंगु द: । माइतिघर मण्डलाय् धर्ना बियो च्वंपु तु पिइपुं किसान तय्‌गु आन्दोलन व मागता नेपाल मजदुर किसान पार्टी ऐकेवद्धता प्वंकगु ख: ।

धर्ना च्वङ च्वंथाय् वाङ हे नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे प्रेम सुवाल जुं पुँजीपति तय्‌सं दां दां निसें तु पिङ मिइपुं किसान तय्‌ता बियम:गु धेबा मब्युसें किसान तय्‌ता दु:ख बियो अन्याय याङ त:गु लिं तु पिइपुं किसान तय्‌सं आन्दोलन याय्‌गुलि बाध्य जूगु व उगु आन्दोलन किसान तय्‌गु जायज माग जूगुलिं नेमकिपां समर्थन या:गु खाँ ब्याक दिल ।

वयकलं तराईसं क्रान्तिकारी भूमिसुधारं जक वास्तविक किसान तय्‌गु समस्या ज्यंकय् फैगु खाँ ब्याकसे नेमकिपा क्रान्तिकारी भूमिसुधारया पक्षय् द:गु खाँ काङ: दिल ।

छ्याञ्जे सुवाल जुं – तुयाय्‌गु बाकी धेबा विय द:क न्हपा न्हपा नं त:क हे सम्झौता जूय धुंकसां फुक्क किसान तय्‌सं धेबा काय मखांनी । सरकार कर्पोरेटपिनिगु जं–जालय् लाङ च्वंगुलिं किसान तय्‌ता ख्वयक: त:गु ख: धायो दिल ।

नेपाल क्रान्तिकारी किसान संघया केन्द्रीय न्वकु गोविन्द दुवालजुं तु पिइपुं किसान तय्‌गु मागयाता प्रधानमन्त्रीया ध्यानकर्षण याकागु खाँ ब्याक दिल ।

ज्या ज्व:सं सङ्घया छ्याञ्जे हरिराम सुवाल जुं तु पिइपुं किसान तय्‌गु मागय् ऐकेवद्धता प्वंकसे सरकारं बांलागु मति तयो बाकीगु दां मथां हे बियम: धायोदिल ।

नगर प्रमुख छिपा ताँ स्व:झाल

पुस ४

ख्वप नगरपालिकां उपभोक्ता समिति पाखं नगरपालिकाय ा आर्थिक ग्वाहालीखय् दाङ च्वंगु ख्वप वडा नं ७ हनुमान घाट (खाँहे) या छिपा ताँया अन्तिम ढलानयाङ च्वंगु थासय् हे झायो निरीक्षण याङदिल । न्हपा सिँया ताँचा जक छुङ: तगुलिं तस्कं काथं मछिङ: वि.सं २०१३ सालय् स्थानीय जनताया अगुवाइ खय् उगु ताँ बज्रंपाङ पक्की याङ दय्‌कगु ख: । अ: २०७२ सालया त: भ्वखाचां उगु ताँ स्यंक: ब्यूसेलिं ख्वप नगरपालिकाया ग्वाहालीखय् दाङ च्वंगुलि झण्डै क्वचाइथें च्वन । उगु ताँया अन्तिम ढलान नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं स्वयो दिल ।

बाल्मिकी आश्रमपाखं आर्थिक ग्वाहाली

पुस ७

वाल्मिकी आश्रम(कृष्ण भजन मण्डल) पाखं ख्वपय् कोभिड १९ भ्वल्वय मपुंक: पाङ तय्‌ता ख्वप नगरपालिकाया प्रकोप ब्यवस्थापन कोषय् रु. २५,०००।– (नीङाद्वतका दां) आर्थिक ग्वाहाली याङ दिल । नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं ख्वप नगरपालिकां कोरोना भ्वल्वय मपुंक: पाङ तय्‌ता याङ च्वंगु कुत: या खाँ काङ दिसे ग्वाहालीया निंतिं सुभाय देछायो दिल ।

भिसिंख्यलय्या गोसाइँ हिति मुलय्गु ज्या जुल

ख्वप नगरपालिका वडा नं. ५ भिसिंख्यलय् परदेशी भीमसेनया दक्षिण पाखय् पुरय् जुयो च्वंगु गोसाइँ हिति नां या ल्वहँ हिति ख्वप नगरपालिका वडा नं. ५ या स्थानीय जनताया न्ह्यलुवाय् ख्वप नगरपालिकाया कर्मचारीतय्गु मंकः कुतलं बुरे जुयो च्वंगु उगु ल्वहँ हिति मुलय्गु ज्या जुल। उगु ल्वहँ हिति पुरय् जुयो च्वंगु खाँ ख्वप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं न्यनय् वं हे सातिखुनुं थः हे वाङ उगु थाय्या निरीक्षण याङ तुरुन्त हिति मुल सफा याय्गु ज्या जूगु खः।

ने.सं. ८८९ सं दय्कगु धःगु उगु ल्वहँहिति तयो तःगु ल्वहँ पौ खय् संस्कृत, नेपाली, हिन्दी, नेपाल भाषां च्वयो तःगु खः। तस्कं कलात्मक काथं दय्क तःगु उगु ल्वहँहितिया फुसय् च्वंम्हा मूल द्यो (उमा महेश्वर) तानय् धुंकलसा गुलिं तस्कं बांलागु प्रस्तर मूर्ति ल्यं दःगु सुरक्षित याय्गु ज्या वडा समितिं याङ च्वंगु खाँ नं स्थानीय मनू तय्सं धायो च्वंगु खः।

विकास निर्माणया लागिं स्थानीय भेला

पुस ७

गःपलि ब्वङ चाय् निसें अरनिको राजमार्गतक ब्लकं सियता स्थानीय मनूत गःपलि मुंकय्गु ज्या जुल। उगु भेलाय् कार्यपालिकाया दुजः कृष्ण लक्ष्मी दुवालं लाँ छ्यलिपुं मनूत हे उपभोक्ता समिति च्वङ ज्या साङ द्यूसा थःगु धाय्गु भावना ब्वलाङ बल्लाक भिंक ज्यासांकय् बिइगु व चां न्हि मधसें स्वयो गुणस्तरीय ज्या सांकय् वियगु खाँ ब्याक दिल। वयकलं नगरपालिका नगरबासीपिनिगु थःगु हे संस्था जूगुलिं नगरबासीपिनिगु भिं जुइगु ज्या खय् मदिक्क न्ह्याब्लें हज्याङ ज्या साङ च्वनिगु खाँ ब्याकसे कोराना ल्वयया हुनिं नर्सत आइसोलेसनय् छ्वय मःगुलिं छँ छँ नर्सत छ्वयो सेवा बिय मफयो च्वंगुलि पुस १२ गते निसें हकनं उगु सेवा न्ह्याकय्गु कुतः जुयो च्वंगु नपां प्रेसर जाँच जक याइगु धायो उकियाता कुंखिङ उलिजक जूसा यासां छु मयासां छु दक सामान्य काथं मकःसिं थुकिं लिपा थ्यंकया दीर्घकालीन ल्वयया समस्या, नुगःया ल्वय, (पक्षघात) पारालाइसिस व किड्नी ल्वचं मथिइक तय्ता ग्वाहाली याइगु सल्लाह बियो दिल। वयकलं बैकल्पिक शिक्षा अनलाइनं ब्वंकिगु उलि प्रभावकारी मजूगु खाँ न्यनय् दयानिं अः बुलुहुँ मचात हे ब्वनय्कुथि सःत ब्वंकय्गु याङ हःगु दः भायो दिल।

ज्या ज्ञ्वः सं वडाया दुजः राजेन्द्र माक जुं थःगु थासय्या विकास निर्माणया ज्याखय् उपभोक्ता समिति पाखं याय् बलय् बल्लाक दांक, भिंक याइगु अलय् ठेक्का पट्टायाय्पिसं लब जक स्वइगुलिं न्ह्यागु नं ज्या कमसल जुइगु खाँ ब्याकसे, कोरोना ल्वयता छुं मखु दक हेपे मयासिं स्वास्थ्य मापदण्ड पालना याङ जुयता अनुरोध याङ दिल। नपां उकिया लागिं ख्वप नगरपालिकां आइसोलेनि दयकगु, राहत इङ ब्यूगु व स्वास्थ्य सामग्री इङ ब्यूगु खाँ काङ दिल।

ज्या ज्ञ्वः सं नेमकिपा ४ या ल्यू छ्याञ्जे विश्वराम त्वायनां उपभोक्ता पाखं ज्या याकसा इलय् हे भिंक, दांकः थःगु थासय् थमनं हे दय्के फैगुलि ई बियता इनाप याङ दिल।

अथेहे स्थानीय रामकृष्ण प्रजापति, कर्मचारी इन्द्र मचामसीं नं थःगु न्वचु तयो द्यूगु खः। उगु भेलां विश्वराम त्वायनाया नायोसुई न्ह्यम्हासिया उपभोक्ता समिति व राजेन्द्र माकया कजिलय ङाम्हासिया अनुगमन समिति नं निस्वान।

ख्वप नगरपालिकाता न्ह्याबलें सफा, सुग्घर तय्गु सकल नगरवासीतय्गु कर्तव्य खः।

सः मिइथाय् अनुगमन

देशय् कृषि उत्पादन अपलं यायूता नेपःया सरकारं अनुदान बियो सः मः काथं हयो बियता, किसान तयूता अःपुक मियता अलय् उकियाता बांलाक ब्यवस्थित याकेता 'नियमन' व 'अनुगमन' यायूता अनुदान मल वितरण ब्यवस्थापन निर्देशिका २०६६ काथं निस्वांगु ख्वप नगरपालिका सः वितरण व ब्यवस्थापन समितिया कजि नपां उप प्रमुख रजनी जोशीया न्ह्यलुवाय् सः वितरण ब्यवस्थापन समितिया पदाधिकारी पिसं थी थी थाय्या स्वथाय् सः मिइगु सहकारी संस्थाया पुस ९ गते अनुगमन याङ दिल ।

अनुगमन यागु भक्तपुर बचत व ऋण सहकारी संस्था लि., सिद्धि कृषि सहकारी संस्था लि. व सिद्धिगणेश सहकारी संस्था लि. या स्वापु दःपुं कर्मचारी व प्रबन्धक पिन्ता नेपः या सरकारं अनुदान बियो सुपथ मुल्यखय् किसान तयूता बियता ब्यवस्था याङ तःगु (रसायनिक) देसी सः ब्यवस्थित ढङ्गं सः मियता व ख्वप नगरपालिकां निर्धारण यागु काथं युरिया (दबल) छब्वोराया (१०००।-) द्वःछि, डि.ए.पी. छब्वोराया (२४५०) नीप्यस व ङ्यर्का व पोटास छब्वोराया (१८५०।-) हिंच्यास व ङ्यर्का मियता धायो द्यूगु खः ।

अनुगमनया ज्वलय् सहकारी संस्थाय् बिल, भर्पाइ, नगदी रसिद व सः मियगु फारम, ब्यवस्थित ढङ्गं तिदक अनुगमन पुचं सहकारी संस्था तयूता निर्देशन बिल । अनुगमन सं ख्वप नगरपालिकाया सः वितरण ब्यवस्थापन समितिया दुजः प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत व कृषि शाखा प्रमुख पुं भ्रःगु खः ।

प्रमुख ज्यू उप-प्रमुख ज्यू शिशु स्याहार केन्द्रया निरीक्षणय्

ख्वप नगरपालिका पाखं न्ह्याक तःगु शिशु स्याहार केन्द्र व बालविकास केन्द्रत चायूकेता छु गजगु तयारी दः जक ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जू आना हे भ्रायो स्वयो दिल । कोभिड भ्वल्वयया कारणं ता ई निसें मचायूकसिं तिङ तःगु शिशु स्याहार केन्द्रे सुचुकुचु, रङ्गरोगन समा(साज सज्जा) या ज्या जुयो च्वंगु जुल । अभिभावक पिनिगु माग काथं ब्वंकिपुं शिक्षक पिन्ता पालं पः मिलय् याङ मथां हे शिशु स्याहार केन्द्र चायूकेबियगु कुतः जुयो च्वंगु खाँ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां खुगू शिशु स्याहार केन्द्रत न्ह्याक च्वंगु व अझ्र उगु शिशु स्याहार केन्द्रत ब्यवस्थित व स्तरीय दयूकेगु कुत जुयो च्वंगु खाँ ब्याक दिल । नपां उपप्रमुखया न्ह्यलुवाय् भ्रःगु पुचःलं शिशु स्याहार केन्द्रया निरीक्षण याङ दिल ।

नगरकोट बैकल्पिक लँ दयकेता अनुगमन

पुस ९

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे प्रेम सुवालया न्ह्यलुवाय् ख्वप नगपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापति, वडा नं. २ या वडाध्यक्ष हरिप्रसाद बासुकला, सडक डिभिजन कार्यालययाा प्रमुख सुमन योगेश व विभागया इञ्जिनियरपिनिगु मंक: पुचलं ख्वप सल्लाधारी निसें नगरकोट वानय्गु बैकल्पिक लँपु दयकेगुया निंति थासय् हे भ्रमण याना स्वयो दिल । सकल सिनं स्यूगु हे खँ ख: अ:तक ख्वप नगरकोटया लँ ठेकेदारं अनेक त्वह: तयो मदय्कसिं तयो त:गु द: । स्थानीय जनतां अपलं बिरोध याङ चवंसां सरकारं च्यूता मतसें च्वंगुलि थुगु लँपु दय्कल ध:सा पर्यटकीय क्षेत्र नगरकोटय् वानय्ता अ: पुइगु खँ थू पिसं धायो च्वंगु द: ।

हिंछ्गू व न्हिन्यंगू तगिंचाय्केगु बैठक

पुस १०

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुया नायोसुइ ख्वप नगर दुनय्या हिंछ्गू व हिंन्यगू तगिंया कक्षा भौतिक उपस्थितिखय् न्ह्याकय्गु विषय सामुदायिक व संस्थागत ब्वनय्कुथिया

प्रधानाध्यापक पुं नपां जूगु बैठकय् ब्वनय् कुथि हे स: त: भौतिक उपस्थितिखय् आख: ब्वकय्गु नपां कोरोना भ्वल्वययाा कारणं उगु कक्षाता मासिक शुल्क छुट याय्गु विषयलय् नुवासे नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जं ख्वप नगरपालिकां नगर दुनय्या ब्वनय्कुथि च्याग्, गुगू व हिगू तगिंलय् म: काथं स्वास्थ्य सुरक्षाखय् तयो भौतिक उपस्थितिखय् पालं प: याङ ब्वनय्गु परीक्षण काथं न्ह्याकय् धुंकगु व अ: हिंछ्गू व हिंन्यगू तागिं नं भौतिक उपस्थितिखय् न्ह्याकय्ता व नपां स्वापु द:पुं सरोकारवालापुं नपां छलफल याङ च्वङागु खँ ब्याक दिल । ब्वनय्कुथि तिङ तै बलय् ब्वनामिपिनिगु भविष्य अन्यौलय लाइगुलि नगरपालिकां ई अनुसारं छसिकाथं ब्वनय् कुथिचाय्क यंकेगु योजना द:गु खँ प्रमुख प्रजापति जं धायो दिल ।

बैठकय् भ्र:पुं प्र.अ. पिसं म्हवचा दक ब्वनामिपुं द:गु ब्वनय् कुथि सं मचात स्कूलयहे स:त: आख: ब्वंकय्गु बांलाइगु सुभ्राव बियो दिलसा हिंछ्गू व हिंन्यगू तगिंया ब्वनामिपिन्ता नगरपालिकां यागु निर्णय काथं मासिक शुल्क छुट याय्ता थ:पुं राजी जुयागु बिच: प्वंक: दिल । वयकपिसं हिंछ्गू व हिंन्यगू तगिंया प्रयोगात्मक कक्षात न्ह्याकय्या निंतिं मचात हे स:त कक्षा काय म:गु खँ ब्याकसें अनलाइन पाखं कक्षा न्ह्याक च्वङागु खँ नं ब्याक दिल ।

भुकम्प पीडितपिन्ता हिगू लाख अनुदान बियम:

पुस १२

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुया नायोसुई राष्ट्रिय पुन: निर्माण प्राधिकरण भक्तपुर जिल्ला निजी आवास पुन:निर्माण सम्बन्धी बैठक आइतबार जुल। बैठकय् ख्वप जिल्लाया निजी आवास पुन: निर्माणया प्रगति प्रतिवेदनय् छलफल जुल ।

बैठकं त: भ्वखाचां पीडित जूपिन्ता बिइगु भुकम्प पुन: निर्माणया अनुदानया धेबा हिगु लाख तका दां थ्यंकय् म:गु, अनुदानया धेबा किस्ता किस्ता मयासें छकलं फुक्क धेबा बियम:गु, किस्ता काय्गु ई तानय् म:गु निर्णय यात। नपां ख्वप नगरपालिकाया फुक्क वडा दुनय्या निजी आवास पुन: निर्माणया सम्झौता याय् धुंकगु अलय् नेकगू व स्वकगू किस्ता काय बाकीपुं भुकम्प पीडित लाभग्राही पिन्ता म्हासिइक थासय् हे वाङ स्वयो वयकपिन्ता जूगु समस्या व पंगत न्हांक:, चिइक: यंकेगुलि नगरपालिकां म: काथं पला न्ह्याकय्गु निर्णय नं उगु बैठकं यात ।

बैठकय् राष्ट्रिय पुन:निर्माण प्राधिकारण व स्थानीय पूर्वाधार कार्यालय भक्तपुरया प्रमुख अनन्त प्रसाद आचार्य जुं प्रगति प्रतिवेदन न्ह्यब्वयो द्यूगु ख:सा अ: तक ख्वप नगरपालिका दुनय् ७,८५८

लाभग्राही द:गुलि न्हापांगु किस्ता क:पुं ५,६९२ नेकगु किस्ता क:पुं २१७९ व स्वकगु किस्ता क:पुं २,०२६ द:गु प्रतिवेदनय् न्हिथाङ त:गु द: ।

बैठकय् ख्वप नगरपालिकाया प्रशासकीय अधिकृत रामलाल श्रेष्ठ, अनुदान ब्यवस्थापन व स्थानीय पूर्वाधार लेखा अधिकृत कृष्ण प्रसाद भट्टराई व एम आइ एस विज्ञ भोजराज भट्ट जु नं भ्:गु जुल ।

सम्यक महादान नं औपचारिकताय् जक

पुस १३

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायो सुइ २०७७ माघ १ गते थथुबही ङाय्किगु सम्यक महादान पर्वनपां स्वापु द:पुं मनूत नपां जूगु बैठकसं कोभिड १९ या ल्वय ङाङ: पुङ: वानिगु हुनि याता बिच: याङ माघ १ गते ङाय्किगु सम्यकदान पर्व नं औपचारिकताय् जक पुरा याङ ङाय्केगु खाँ क्व: छित ।

बैठकसं नगर प्रमुख प्रजापति जुं कोभिड महामारीता बिच: याङ हुलमुल जुइगु ज्याङ्ग्व:त अ: मयासां बांलाइगुलिं थुगुसीया सम्यक महादान पर्व म: काथंजक पूजा–आजा याङ ङाय्कसा बांलाइगु खाँ प्वंकसे कोरोना ल्वचं मपुंक: पाङ तय्ता ख्वप नगरपालिकां याङ च्वंगु ज्या ङ्व: त काङ दिसे नेप: या सरकारया स्वीकृत कायो ख्वप नगरपालीकां एचडीय् न्ह्याकगू कुत: याङ च्वङागु खाँ ब्याक दिल ।

बैठकय् भ्:पुं सम्यक महादान नपां स्वापु द:पुं सरोकारवालापिसं कोभिडया जोखिमता बिच: याङ थुगुसी सम्यक महादान पर्व म: काथं पूजा आजा जक याङ क्वचाय्केगु बिच: प्वंक: दिल ।

बैठकय् भ्:पिसं सम्यक महादान ख्वपय दायँ छक, यलायँ ङादाया छक व यँ हिन्यदाया छक ङाय्किगु खाँ ब्याकगु ख: । उगु बैठकय् प्रशन्तशील महाविहार क्वाठण्डौं, मङ्गल धर्मदिप महाविहार भ्ौरबही, चतुर्ब्रम्ह महाविहार, साकोथा, बौद्धसमंकृत विहार कुथुबही व जयकृति महाविहार थाथु बहीया प्रतिनिधिपुं भ्:गु ख: ।

ख्वप नगरकोट वानय्गु वैकल्पिक लँपु दय्केता निरीक्षण
(२०७७ पुस ९ गते)

ब्वनयकुथि चाय्के बिय हाँ प्रमुख जु निरीक्षणय
(२०७७ मंसिर ३० गते)

प्रतिनिधि सभा संसदीय समिति पाखं उद्योग क्षेत्रया अनुगमन

(२०७७ पुस ३ गते)

हनुमानघाट (खोंहृे) या छिपा ताँ निरीक्षणय् प्रमुख ज्यू

(२०७७ पुस ४ गते)